



Detaljplan för
Södra Värtan
(Antwerpen 2 m fl)
Dnr 2015-O8816
Samrådshandling
dec 2016

Illustrationsbilaga

Södra Värtan,
del av Norra Djurgårdsstaden

Illustrationsbilagan är ett komplement till detaljplanen för samordning av den yttre miljöns utformning. Den är upprättad av Stockholms stad i samarbete med följande byggherrar och arkitekter/landskapsarkitekter.

Byggherrar:

AB Abacus Bostad
AB Borätt
AFA Fastigheter
Bonnier Fastigheter AB
Byggnadsfirman Erik Wallin AB
CA Fastigheter AB
HSB Bostad AB
Mannersons Södra Värtan AB
Midroc Property Development AB
Niam AB
Seniorgården AB
TB Projekt Väst AB
Veidekke Bostad AB
Wallenstam AB
Wallfast AB

Arkitekter/Landskapsarkitekter:

AIX Arkitekter
Alessandro Ripellino Arkitekter
Andersson Jönsson Landskapsarkitekter
Arkitema Architects
Belatchew Arkitekter
BOGL
BSK Arkitekter
C.F. Møller
DinellJohansson Arkitekter
DPS
Fojab Arkitekter
Johannes Norlander Arkitektur
Joliark
Karavan landskapsarkitekter
Kjellander Sjöberg
Kjellgren Kaminsky Architecture
LAND arkitektur
Landskapslaget
Link Arkitektur
Lomar Arkitekter
Mareld Landskapsarkitekter
Nivå Landskapsarkitektur
Sandellsandberg arkitekter
Strategisk Arkitektur
Topia Landskapsarkitekter
Vera Arkitekter
White

Illustrationsbilagan har utarbetats i samråd med byggherrarna och deras konsulter. Programmet är sammanställt av stadsbyggnadskontoret genom Helena Ackelman med stöd av Jenny Borgudd, Tyrens. Från stadsbyggnadskontoret har även Malin Klåvus, Anders Åström och Andreas Björklund medverkat. Medverkande plankonsulter har varit Sofie Loftenius, Tengbom och Katrin Berkefelt, Tyrens. Exploateringskontoret har medverkat genom Jens Edholm, Hillevi Jernberg, Ann-Christin Nyberg, Emma Wirén. Trafikkontoret har medverkat genom Sanna Tegnér.

Illustrationen på framsidan är framtagen av AIX/Suteki.

Övriga illustrationer är framtagna av namngivna arkitekter på aktuella sidor samt av stadsbyggnadskontoret om övrigt inte anges.

Innehåll

1. INLEDNING	4	4. UTFORMNING: BYGGNADSPROJEKT OCH KVARTERSMARK	22
1:1 Bakgrund	4	4:1 Kvarter A1 Bonnier Fastigheter AB genom Link Arkitektur	26
1:2 Norra Djurgårdsstadens vision	5	4:2 Kvarter A2 Niam AB genom Arkitema Architects	28
1:3 Förutsättningar, platsen idag	5	4:3 Kvarter BC Bonnier Fastigheter AB genom AIX Arkitekter & DPS	30
1:4 Detaljplan för Södra Värtan	5	4:4 Kvarter D Niam AB genom Kjellander Sjöberg	32
2. STADSBYGGNADSSPRINCIPER	6	4:5 Kvarter L1 TB Projekt Väst AB genom Kjellgren Kaminsky Architecture	34
2:1 Hållbar stadsutveckling	6	4:6 Kvarter L2 HSB Bostad AB genom Joliark	36
2:2 Vision, mål och strategier för Södra Värtan	7	4:7 Kvarter M1 Mannersons Södra Värtan AB genom Vera Arkitekter	38
2:3 Struktur	8	4:8 Kvarter M2 Byggnadsfirman Erik Wallin AB genom Johannes Norlander Arkitektur	40
2:4 Bebyggelse	9	4:9 Kvarter M3 CA Fastigheter AB genom Lomar Arkitekter	42
3. UTFORMNING: OFFENTLIGA RUM	13	4:10 Kvarter N1 Senorgården AB genom AIX Arkitekter	44
3:1 Grönytefaktor för allmän platsmark	13	4:11 Kvarter N2 AB Borätt genom Alessandro Ripellino Arkitekter	46
3:2 Park	14	4:12 Kvarter O1 Wallenstam AB genom Sandellsandberg arkitekter	48
3:3 Torg	14	4:13 Kvarter O2 Veidekke Bostad AB genom Belatchew Arkitekter	50
3:4 Gator	15	4:14 Kvarter P1 Midroc Property Development AB genom White	52
3:5 Kaj	20	4:15 Kvarter P2 AB Abacus Bostad genom Fojab Arkitekter	54
3:6 Badet	20	4:16 Kvarter Q Wallfast AB genom BSK Arkitekter	56
3:7 Gestaltningförutsättningar	21	4:17 Kvarter R Wallfast AB genom DinellJohansson Arkitekter & C.F. Möller	58
		4:18 Kvarter S,T och U AFA Fastigheter genom Strategisk Arkitektur	61
		4:19 Mellandelen	62
		5. UTFORMNING GÅRDAR	64
		5:1 Kvarter A Bonnier Fastigheter AB & Niam genom Topia Landskapsarkitekter	66
		5:2 Kvarter BC Bonnier Fastigheter AB genom Landskapslaget	67
		5:3 Kvarter D Niam AB genom BOGL	68
		5:4 Kvarter L TB Projekt Väst AB & HSB Bostad AB genom Mareld Landskapsarkitekter	69
		5:5 Kvarter M Mannersons Södra Värtan AB, Byggnadsfirman Erik Wallin AB & CA Fastigheter AB genom LAND arkitektur	70
		5:6 Kvarter N Senorgården AB & AB Borätt genom Andersson Jönsson Landskapsarkitekter	71
		5:7 Kvarter O Wallenstam AB & Veidekke Bostad AB genom Fojab Arkitekter	72
		5:8 Kvarter P Midroc Property Development AB & Abacus genom Karavan landskapsarkitekter	73
		5:9 Kvarter R Wallfast AB genom DinellJohansson Arkitekter & C.F. Möller	74

1. Inledning

1:1 Bakgrund

Illustrationsbilagan är ett dokument som är upprättat av staden i samarbete med berörda byggherrar för samordning av den yttre miljöns utformning. Illustrationsbilagan utgör ett komplement till detaljplanen. Illustrationsbilagan kommer att övergå till ett kvalitetsprogram som godkänns av stadsbyggnadsnämnden och utgör därefter underlag för projektens bygglovprövning. I de exploateringsavtal som tecknas mellan exploateringsnämnden och respektive byggherre åtar sig byggherren att medverka till att ta fram samt följa kvalitetsprogrammet i efterföljande process.

Avsikten är att lägga fast en kvalitetsnivå som staden och byggherrarna gemensamt enats om, både för stadens egna anläggningar som för de enskilda byggnadsprojekten. Genom att tidigt klargöra stadens och byggherrarnas ambitioner för detaljutförandet ökar möjligheten att säkerställa kvalitéerna vid genomförandet. Kvalitetsprogram avses upprättas för Norra Djurgårdsstadens alla större detaljplaneområden som i huvudsak innehåller bostäder och verksamheter eller omfattar miljöer med särskilt kulturhistoriskt värde. Det är en viktig planuppgift att formulera en sammanvägd kvalitetsnivå anpassad till Norra Djurgårdsstadens speciella läge och förutsättningar. Vid planering och utformning av bebyggelsen har utgångspunkter bland annat varit att omvandla planområdet till en integrerad del av staden genom nya gator och stråk som förbinder Södra Värtan med Frihamnen, Gärdet och Valparaiso. Stadsstrukturen som



BILD 1:1:1 Flygfoto över Södra Värtan,

föreslås innebär en hög bebyggelsetäthet och ger underlag och förutsättningar för hållbara transportsätt, kommersiell service, befolkade stadsrum samt en effektiv markanvändning.

I:2 Norra Djurgårdsstadens vision

Norra Djurgårdsstaden är drivande i utvecklingen av nästa generation hållbara stadsdelar. En promenad genom Norra Djurgårdsstaden är upplevelserik och berättar om områdets historia, kontraster och karaktärer. Här möts hamn och nationalstadspark, storskalig infrastruktur och historiska kulturbyggnader, bostäder och verksamheter. Ny stad skapas utifrån platsens villkor. Den täta och mångfunktionella staden ger här förutsättningar för ett inkluderande stadsliv, ett klokt användande av resurser och minskad klimatpåverkan. Engagemang, kreativitet och innovation växer i en inspirerande stadsmiljö. I Norra Djurgårdsstaden är naturen en del av staden. Den är både en källa till välbefinnande och till en mängd nyttiga tjänster. Med genomtänkta helhetslösningar formas en robust stadsdel som hanterar framtidens utmaningar. Genom samverkan bidrar Norra Djurgårdsstaden till ett Stockholm som är mångsidigt och upplevelserikt, sammanhållet och växande.

I:3 Förutsättningar, platsen idag

Planområdet har under en längre tid ingått i område för hamnverksamhet. Värtan, hamnen och järnvägen byggdes ut under 1880-talet. Hamnen blev en massgodshamn för

hantering av bland annat bulkvaror, järn, kol och papper. Under de senaste decennierna har den tidigare hamnverksamheten inom Södra Värtan i stort försvunnit i takt med att oljecisterner och lagerbyggnader har rivits. Områdets karaktär har förändrats från att ha varit en levande hamnmiljö till att idag vara en storskalig hamnanläggning. Den norra delen av området har fått tillskott av ny bebyggelse i form av kontor, handel och hotell. Stora delar av den mark som frigjorts används idag som parkering. Delar av området används idag för hamnens verksamhet med traileruppställning, incheckning av fordon till färjorna och förbindelseled för så kallad tredjelandstrafik. Dessa funktioner kommer att omlokaliseras bland annat till Frihamnspiren.

Planområdet vänder sig tydligt mot Lilla Värtans vattenrum. I väster finns Gärdesberget som bildar en tydlig rygg mot hamnen och punkthusen på berget bildar en byggd gräns. Hotellet intill Södra Bassängkajen utgör ett landmärke i området. Den norra delen av planområdet är mer bebyggt jämfört med den södra delen. Värtahamnens nya terminal är under uppförande och kommer att bli ett tydligt inslag i stadsbilden från den norra kajen i området. Topografin med Gärdesberget i väster i kombination med bangården innebär en påtaglig barriär till planområdet. Området är till den största delen plant i de centrala delarna, i den södra delen finns ett mindre höjparti.

I:4 Detaljplan för Södra Värtan

Detaljplanen ingår i stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden som staden identifierat för övergripande stadsomvandling för blandad bebyggelse. Området omfattar totalt cirka 12 000 bostäder samt 30 000 arbetsplatser och är därmed ett av Europas största stadsutvecklingsprojekt.

Detaljplanen för Södra Värtans huvudsyfte är att omvandla området till en tät, funktionsblandad och levande stadsdel som utgör en naturlig förlängning av staden, ända ner till Lilla Värtans vattencentrum. Detaljplanen möjliggör för 1900 lägenheter, 26 förskoleavdelningar, cirka 125 000 kvm tillkommande ytor för kontor, centrumändamål och tillfällig vistelse (hotell) samt nya allmänna platser såsom gator, torg, parker och ett bad. För en mer detaljerad beskrivning av detaljplanen hänvisas till planbeskrivningen för fastigheten Antwerpen 2 m.fl. Södra Värtan, del av Norra Djurgårdsstaden i stadsdelen Ladugårdsgärdet (S-Dp 2015-08816).

2. Stadsbyggnadssprinciper

2:1 Hållbar stadsutveckling

Ambitionen är att Norra Djurgårdsstaden ska bli en del av innerstaden med en stark attraktionskraft och en identitet som präglas av god arkitektur och hållbarhet. I programmet för hållbar stadsutveckling (granskningsversion april 2016) konkretiseras fem strategier, ett antal stadsbyggnadsprinciper och hållbarhetsmål för områdets långsiktiga utveckling. De fem strategierna för hållbar stadsutveckling kan tillämpas på flera nivåer, för Norra Djurgårdsstaden som helhet, ett delområde, en bebyggelseetapp eller en enskild byggnad.

Utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden utgår från områdets unika kvaliteter. Genom att förstärka och inspireras av dessa skapas ett område med tydlig egen identitet, som förenar känslan av att vara en urban hembygd med upplevelsen av en dynamisk och inspirerande plats. Med utgångspunkt från stadslandskapets karaktär och historia samt genom att ta tillvara och förstärka de specifika kvaliteterna i respektive delområde, skapas en naturlig variation i området. Befintliga miljöer och byggnader ger grunden för en tydlig lokal identitet med historisk förankring som sammantaget bidrar till områdets identitet. Principen för detta är följande:

Tillgängliggör och skapa bättre åtkomst till områdets unika kvaliteter – helheter som detaljer.

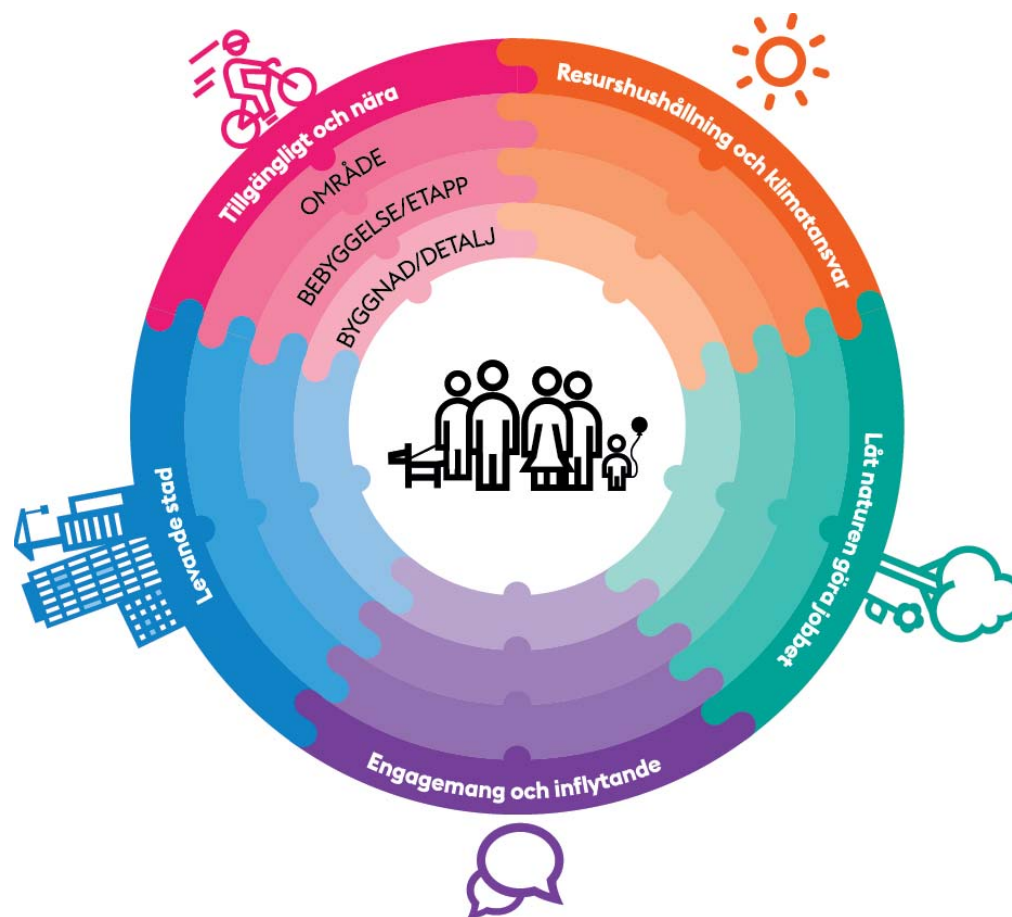


BILD 2:1:1 Fem strategier från Program för Hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden. Strategierna kan tillämpas på flera nivåer - som helhet, delområde, bebyggelseetapp eller för en enskild byggnad.

Synliggör kvaliteterna så att de tillvaratas i stadsbilden. Exempelvis kan identitetsskapande byggnader ges en framträdande roll och värden i ett område göra sig påmindas längsgator och i blickfång.

Utveckla kvaliteter genom att låta nya förutsättningar få påverka befintliga miljöer så att särdrag och värden framhävs.

För Södra Värtan har dessa strategier preciserats enligt nedan.

2:2 Vision och mål för Södra Värtan

Visionen för Södra Värtan lyder ”I samklang med hamnen växer staden ner till vattnet i Södra Värtan”

I arbetet med Södra Värtan har sju områdesspecifika mål och strategier utarbetats som illustrerar hur staden vill att området ska utvecklas:

Levande stad och levande hamn

Ny entré till Stockholm

En del av staden med platser för alla

Historisk förankring och egen identitet

Mänsklig skala i effektivt markutnyttjande

Fotgängare i fokus

Hållbara och kvalitativa lösningar

Levande stad och levande hamn

Södra Värtan befolkas under större delen av dygnet genom att det liv befintliga verksamheter genererar tas tillvara och kompletteras med nya funktioner som bidrar med ytterligare närvaro och flöden av människor. De nya bostäderna utformas för att inte begränsa hamnens verksamhet.

Ny entré till Stockholm

Södra Värtan och dess vattenfront utgör en ny, värdig och välkomnande entré till staden för ankommande i båt.

En del av staden med platser för alla

Södra Värtan knyts ihop med omgivningarna och blir en integrerad del av staden. De offentliga rummen utformas utifrån önskemål från olika grupper i staden och skapar platser för möten där alla är välkomna.

Historisk förankring och egen identitet

Södra Värtans historia bevaras genom att hamnverksamheten lever vidare och genom bevarande av värdefulla byggnader och gatustrukturer. Områdets nya bebyggelse är sammanhållen och utformningen är omsorgsfull och skapar en egen identitet och en hemkänsla.

Mänsklig skala i effektivt markutnyttjande

Ny bebyggelse skapar tillsammans med den befintliga en tät stadsstruktur där alla ytor i vertikala led utnyttjas intensivt. Detaljer och omsorg kring bottenvåningar gör det spännande för både barn och vuxna att röra sig i Södra Värtan.

Fotgängare i fokus

Oskyddade trafikanter prioriteras i Södra Värtan genom att gatustrukturen inom området utformas som gångfartsgator i en lättorienterad struktur där det är smidigast att gå eller cykla. Det är lättare att gå, cykla eller åka kollektivt än att ta den privata bilen.

Hållbara och kvalitativa lösningar

Innovativa lösningar skapas för en hållbar stadsdel. Bebyggelse, gårdar och offentliga rum byggs och anläggs med kvalitet och robusthet.

2:3 Struktur

Den föreslagna strukturen utgår från de befintliga byggnaderna och kajerna samt sträckningen för Södra Hamnvägen och bangården Värtan Östra. För den norra delen ger detta en rak nord-sydlig och öst-västlig orientering av kvarteren medan kvarteren i den södra delen placeras längs med Södra Hamnvägen och bildar något vridna kvarter som avslutas med oregelbundna kvarterslängder mot kajen.

De nya gatorna från Södra Hamnvägen leder ner mot vattnet, vilket gör att området får en stark vattenkontakt i en lättorienterad struktur. Stadsdelen utformas med tydliga stadsrum, det största är det centralt placerade torget som övergår till park ut mot vattnet. Den långa kajen utvecklas till ett upplevelserikt promenadstråk, som i norr vidgas till ett bassängbad som kommer att bli en viktig målpunkt i stadsdelen.

Bebyggelsen utformas i en tät kvartersstruktur för att ge skyddade, tysta sidor mot buller från både gatu- och färjetrafiken. I och med detta möjliggörs ett stort antal bostäder inom planområdet. Mot hamnbassängen, och tillagda färjor, i norr och söder uppförs kontor för att klara bullerkraven och bebyggelsen ges en högre höjd för att skärma bakomliggande bebyggelse från störande ljud. De flesta tillkommande kvarteren innehåller bostäder där handel och service inryms i bottenvåningarna och förskolor integreras i kvarteren. I nordost intill kajerna uppförs ett högre kontorshus i



BILD 2:3:1 Illustrationsplan över Södra Värtan.

Bild: Andresson Jönsson Landskapsarkitekter.

cirka 25 våningar, med lokaler för publikt ändamål i husets gatuplan och översta våning. Mellan Södra Hamnvägen och det centrala torget föreslås en saluhall med möjlighet till förskola på de övre våningarna och gård på taket.

2:4 Bebyggelse

Kvarter och gaturum utformas för att skapa attraktiva miljöer för boende, arbetande och besökare i stadsdelen. För att åstadkomma en hög och samtidigt behålla den mänskliga skalan eftersträvas en variation i höjd inom respektive kvarter. Variationer i höjd används också för att skapa orienterbarhet inom stadsdelen och för att ge olika stadsrummen.

Planområdet får tre tydliga bebyggelsefronter: längs nya boulevarden Södra Hamnvägen, längs vattnet genom kajen i öster och norr samt kring torget och parken.

Inom planområdet finns i grova drag två olika karaktärer. Den södra delen är småskalig med stor andel vistelsegator, samma karaktär finns inom mellandelens östra kvarter runt den lilla parken. Mellandelens västra kvarter får en mer brokig karaktär och i den norra delen blandas befintliga kvarter med nya, och bostäder blandas med kontor inom samma kvarter. Gatorna har mer biltrafik här än i den södra delen. Byggnadshöjderna är generellt högre med några riktigt höga uppskjutande volymer, och några låga volymer för att genom variation få en mer mänsklig skala.

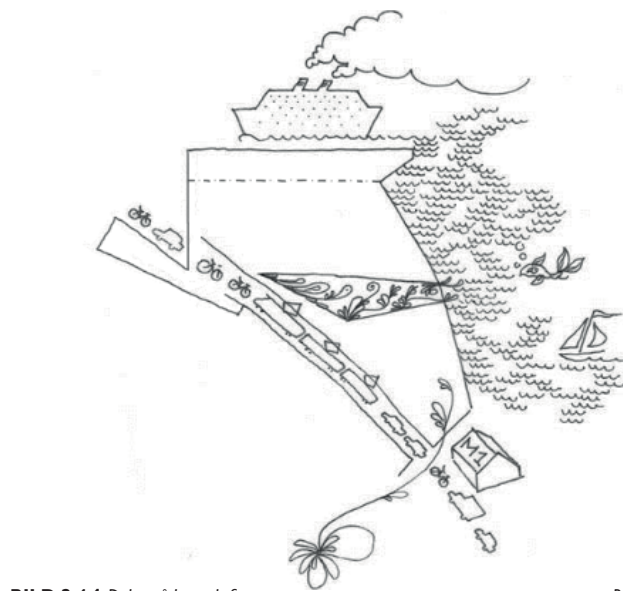


BILD 2:4:1 Delområden och frontet.

Bild:AIX.

Närmast huvudgatan Södra Hamnvägen och mot kajen föreslås husen ha en höjd om cirka 7-9 våningar för att tydligt möta de storskaliga öppna rummen. För att ge stöd åt Södra Hamnvägen är byggnadshöjden enhetlig, med vissa uppskjutande delar och från vattnet följer stadssiluetten den etablerade höjdvariation som topografi och bebyggelse idag ger på håll, en skålförm. Mot hamnbassängen i norr och söder uppförs kontorsbebyggelsen i cirka 10-13 våningar för skydd mot buller från fartygen. I norr föreslås en högre byggnad i cirka 25 våningar som kommer att utgöra en fond

för kajpromenaden. Runt den stora centrala parken visar bebyggelsen en lugnare, mer höjdhomogen front i 5 våningar för att skapa ett solbelyst och generöst offentligt rum.

Människan i fokus

Bottenvåningarna i stadsdelens bebyggelsefronter samt bottenvåningar i korsningar inne i området ska vara öppna och tillgängliga genom en hög andel lokaler, där utformningen ska understryka offentlighet genom högre våningshöjd och stora genomsiktliga partier. Portar och andra händelser i sockelvåningen artikuleras för att ge kvalitet till gaturummet. Fasad till bottenvåning mot allmän plats ska utformas med högst arkitektonisk kvalitet avseende gestaltning och materialval där mänsklig skala, upplevelserikedom och hög materialkvalitet är centrala utgångspunkter.

Gårdarna

Gårdarna har en viktig uppgift att skapa platser för möten och utevistelser i olika former för att bidra till välbefinnande. Gårdarnas utformning bidrar till en stor del av kvarterens grönytefaktor, vilket innebär att de också ska gynna den biologiska mångfalden och dämpa effekten av negativa klimatförändringar.

Gårdar kringgärdade av bostäder, som byggs av olika byggherrar, ska uppfattas som en gemensam gård och samnyttjas. I vissa kvarter inryms också förskola som ska ha en förskolegård. På dessa gårdar behöver dessa ytor samutnyttjas

så att förskolegården kan användas av förskolan under de tider denna är öppen, men är öppen för övriga boende efter stängning. Där gårdsyta är kringgärdad av både kontor och bostäder är det bostäderna som har rådighet över gården, för kontoren hänvisas utevistelse till taken och terrasser.

Gårdarnas storlek är begränsad och det är därför av stor vikt att gårdarna är av hög kvalitet. En faktor i detta är att skapa en grön gård vilket förutsätter ett tillräckligt jorddjup, och därför ska byggnaders konstruktion klara minst 0,8 meter jorddjup. I flera kvarter finns mindre släpp i kvartersbebyggelsen. Det är viktigt att mötet mellan den publika gatan och gården i dessa släpp hanteras med ett tydligt möte mellan det offentliga och det privata. Eventuella nivåskillnader ska utjämnas och inte tas upp med höga stödmurar.

Taken

Exploateringsgraden är hög och andelen friyta och gårdsyta begränsad. Därför behöver kvarterens gårdsytor kompletteras med tagårdar för utevistelse, exempelvis för lek, solbad, umgänge eller odling. Tak behöver också rymma en del andra hållbarhetsaspekter, exempelvis ekosystemtjänster, solpaneler eller solceller. Takens variation i höjd, innehåll och gestaltning formar ett varierat taklandskap som blir en viktig del av stadsdelens karaktär. En del av taken ska utföras med beträdbara gemensamma takterrasser för vistelse och en del ska utföras som vegetationstak. Växthus i transparent material får anordnas på en mindre del av tak-

en. Räcken till takterrass får anordnas men får inte vara för höga och ska vara transparenta eller genomsiktliga. Tekniska installationer ska integreras i tak- och eller terrassutformningen.

Generellt om fronterna

Frontfasaderna gestaltas för att fungera som representativa stadsfasader. Det innebär en samspelande och sammanhållen arkitektur där delarna underordnas helheten, i ett formspråk som är återhållet och geometriserat. Fasadernas släthet betonas genom begränsningar av utskjutande byggnadsdelar och dessas täthet. Avsikten är att bebyggelsen snarare ska uppfattas som "stadsbebyggelse" än "bostadsbebyggelse" och "kontorsbebyggelse" och att det är byggnadernas fasader som ska utgöra stadsfronten snarare än eventuella balkonger. Med förebild från klassiska stadsfronter är varje trapphusenhet tänkt att artikuleras i fasad. Det ger typkvarteret en flerdelad fasad, där varje del beskriver en stående rektangel och där varje enhet fylls med ett och samma arkitektoniska uttryck. Skillnaden mellan delarna behöver inte överdrivas, avsikten är att en varierad kvartersida som helhet bildar en god helhetsverkan.

Fronternas fasader mot allmän plats ska vara indelade i gestaltningsmässigt åtskiljbara enheter, proportionerade så att bredden för varje enhet är mindre än takfotshöjden, alternativt utgör en maximal fasadlängd om 30 m. Eventuella trapphus inordnas i fasad utan att artikuleras.

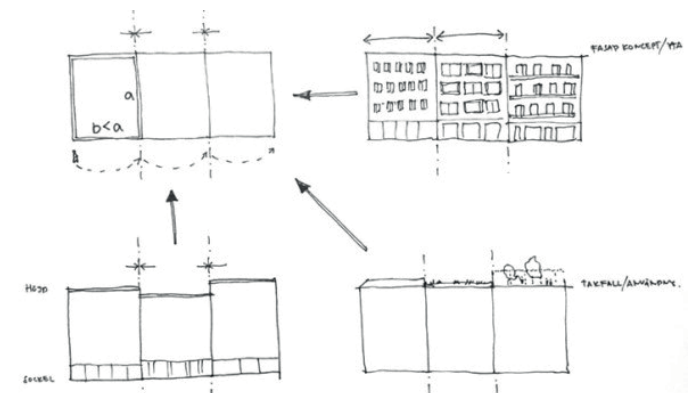


BILD 2:4:2 Kvarteren delas upp trapphusvis där bredden är mindre än byggnadens höjd. Varje del "fylls med samma" och särskild uppmärksamhet läggs vid utformning av bottenvåning och tak.
Bild: AIX.

Stadsfronten mot vattnet, inklusive front mot Värtanbassängen och Magasin 1

Denna front avläses från långt håll, från Lidingö och från Lilla Värtans vattenrum, och blir på så sätt en del av stadens frontfasader mot östersjön. De högre volymerna mot hamnarna i norr och söder, och längre mot det centrala parkrummet uppmärksammar och förstärker den siluett som gärdesberget och dess bebyggelse tecknar sedd från vattenrummet. Här finns även en höjdvariation inom varje kvarter som i samverkan med indelningen av kvarterssidan ger fronten ett rörligt uttryck. En kulörpalett med ljusa jordkulörer med gula till grå toner ansluter till Stockholms klassiska sjöfronter och det utsatta och exponerade läget motiverar robusta fasadmateriell med matt yta, såsom sten, tegel och/eller plåt. Koppar och zink får ej användas som fasad- eller takmaterial av miljöskäl.

Vattenfronten är utsatt för buller från färjor vid kaj. Fasaden kommer att behöva hantera detta genom utskjutande skärmar/byggnadsdelar, indragna balkonger eller dylikt. Detta ska integreras i fasaden och formges på ett intressant sätt.

Bebyggelsen mot Magasin 1 och områdets södra gräns utgör en fortsättning av vattenfrontens bågformade sektion och avslutas mot Södra Hamnvägen genom södra områdets högsta byggnad. Stadsfronten kommer att utgöra fond för Magasin 1 och platsbildningen till detta.



BILD 2:4:3 Stadsfronten mot vattnet, inklusive front mot Värtanbassängen och Magasin 1: Ljusa och varma kulörer och robusta fasadmateriell, exempelvis tegel, sten och plåt.



BILD 2:4:4 Stadsfronten mot Södra Hamnvägen: varierade färger i mättade jordkulörer och beständiga fasadmateriell, exempelvis tegel, sten och plåt.

Stadsfronten mot Södra Hamnvägen

Bebyggelsefronten mot Södra Hamnvägen skiljer sig från övriga fronter genom att vara en del av ett gaturum. Den etappvisa utbyggnaden av stadsdelen innebär att kvarterssidorna på östra sidan av boulevarden ändå kan betraktas som en stadsfront. Den uppfattas framförallt i rörelse och är relativt homogen när det gäller byggnadshöjderna. I varje kvarter markeras ett av hörnen genom en högre volym.

I söder reser sig en högre kontorsbyggnad som entré till stadsdelen. Fasaderna kläs med robust och obrännbart material såsom tegel, sten och/eller plåt med matt yta och med dov och varmttonad kulör. För detta är den klassiska stadsgatan förebild. På grund av närheten till Södra Hamnvägen där transporter av farligt gods kommer transporteras ska byggnaderna utföras i obrännbar fasad och med glaspärtier som klarar höga temperaturer under en viss tid.

Stadsfronten mot centrala parken

Parken är tänkt att vara det centrala rummet i stadsdelen. Här samsas aktiviteter som lek, handel, rörelse med vila och avkoppling. Bebyggelsen runt parken bildar en fond för stadslivet och volymerna håller en relativt gemensam takfotshöjd. En varierad men dovt och varmt tonad färgskala i fasaderna gör att grönska och belysta delar framträder. Fasadmateriäl kan vara lika övriga stadsfronter men även andra material som trä kan förekomma.

Stadsdelens inre

I kvarterens inre delar är gatorna smalare och bebyggelsen mer varierande i höjdlöd. Materialen kan variera liksom indelning och kulör. För att ge goda ljusförhållanden begränsas eventuella utskjutande byggnadsdelar.



BILD 2:4:5 Stadsfronten mot den centrala parken: dovt och varm färgskala och exempelvis trä, tegel, sten och plåt som fasadmateriäl.

3. Utformning: Offentliga rum

De offentliga rummen i stadsdelen kommer vara mycket viktiga mötesplatser för stadens invånare, för boende i närområdet och andra besökare. I området skapas flera olika offentliga rum med varierande karaktärer för att skapa miljöer och aktiviteter för olika målgrupper och behov i staden. Gator, torg och parker utformas för att uppmuntra till vistelse. Det offentliga rummet ska även berikas med konstnärlig utsmyckning.

I den centrala delen skapas stadsdelens större sammanhängande offentliga rum som genom tre delar sammanbinder Södra Hamnvägen med vattnet; från ett torg med intensivt stadsliv via centrala parken till torget som byggs på en pir i vattnet med utblickar och angöring för kollektivtrafikbåtar.

Kajen binder samman områdets södra och norra delar och utvecklas till ett upplevelserikt promenadstråk. Längst i norr vidgas kajen till ett torgrum med ett bassängbad och träbryggor i söderläge och öppen vy mot Lilla Värtan. Den södra delen av kajen kommer att nyttjas för hamnens verksamhet med hållplatser för båttrafik.

Södra Hamnvägen utgör ett stort och samlande gaturum där alla trafikslag ska inrymmas. Lokalgatorna inom området planeras i huvudsak som gångfartsbetonade gator som utformas med de oskyddade trafikanterna i fokus. Gatorna ges en grön karaktär som länkar samman områdets grönska.

Norra Djurgårdens miljöprofilering innebär att områdets offentliga rum medvetet utformas för att främja hållbara och långsiktiga lösningar. Exempelvis är Södra Värtans gatustruktur generell och tål att enskilda fastigheter förändras över tid och utformning av gator och allmän platsmark utgår från att främja ett hållbart resande där gående, cyklister och kollektivtrafik ges högre prioritet än motorfordon.

3:1 Grönytefaktorn för allmän platsmark

Grönytefaktorn för allmän platsmark bygger vidare på den för kvartersmark och syftar till att skapa hållbara stadsdelar som stärker ekosystemen och som är bättre rustade för störningar och framtida klimatförändringar. Grönytefaktorn premierar multifunktionell grönska och vatten utifrån ett fokus på ekosystemtjänster för att skapa attraktiva stadsmiljöer med höga ekologiska, ekonomiska och sociala värden. Ekosystemtjänster är de nyttor som vi människor får från naturen och dess ekosystem och som vi är beroende av för vårt välmående.

Grönytefaktorn för allmän platsmark är tänkt att användas inom planering samt för uppföljning och kartläggning av urban grönska. Den är uppbyggd genom att man identifierar gröna och blåa ytor som levererar någon av följande ekosystemtjänster: biologisk mångfald, pollination, klimatanpassning, bullerreducering eller rekreation, hälsa och kultur. En yta kan leverera flera tjänster och kan därmed ha flera kvaliteter kopplade till sig. Exempelvis kan en grupp

med träd både reglera temperaturen, ta hand om dagvatten och dämpa buller. Ytan får därefter poäng efter hur många av dessa kvaliteter den kan leverera samt hur stor den är. Alla gröna och blåa ytor räknas sedan ihop och ställs i relation till den totala markytan i exempelvis en detaljplan.

I Södra Värtan kommer man att använda sig av grönytefaktorn när man planerar för Värtantorget, Saltparken, kajen samt för lokala gator och platser. De landskapsarkitekter som gestaltar platserna kommer att räkna på grönytefaktorn för respektive område och därmed arbeta för att få in multifunktionella gröna och blåa områden i Södra Värtan.

Vill du veta mer om *Grönytefaktorn för allmän platsmark* kan du besöka <http://www.cocity.org/publikationer>.

3:2 Park

Den centrala stadsdelsparken ger möjlighet till lek och aktivitet. Parken omgärdas av rumsbildande planteringar och innehåller en stor artrikedom som gynnar den biologiska mångfalden. Planteringarna bidrar till ekosystemtjänster genom exempelvis omhändertagande av dagvatten. Parken kommer att vidareutvecklas i det fortsatta arbetet.

Det mindre parkrummet längs Södra Kajen och norr om den centrala parken gestaltas som en grön oas med möjlighet till vila och reflektion. Parken kommer att vidareutvecklas i det fortsatta arbetet.

3:3 Torg

Torget intill kvarteret Bristol ska gestaltas med möjlighet till evenemang, marknader och uteserveringar. Torget kommer att vidareutvecklas i det fortsatta planarbetet.



BILD 3:2:1 Tidig visionsbild av den centrala parken.

Bild: AIX.

3:4 Gator

Flera av gatorna utformas som vistelsegator, det vill säga gator som utformas så att gående och cyklister prioriteras. Gestaltningen uppmuntrar till vistelse på hela ytan. Möbleringszonerna kan vara breda och inrymma grönska som lokalt omhändertar och fördröjer dagvatten. Utgångspunkten är att gatorna ska vara dubbelriktade, men vistelsegatorna kan utformas så att mötande trafik endast är möjligt på vissa platser. Det ska vara möjligt att angöra alla entréer med bil, men utformningen ska inte uppmuntra till vare sig höga fordonsslöden eller höga hastigheter i området. Det kommer endast vara möjligt att stanna för på- och avstigning samt för in- och urlastning på gatorna. Hangövägen och Fjärde Bassängvägen kommer inte att utformas som vistelsegator, utan ha en mer traditionell utformning som lokalgata, då dessa gator trafikeras av busstrafik. Ingen markparkering är planerad i området.

Södra Hamnvägen utgör en viktig huvudgata för trafik mellan Norra Länken och Frihamnen samt till den framtida bebyggelsen i Loudden. Södra Hamnvägen är bred och inrymmer gångbanor, pendelcykelstråk, separata kollektivtrafikkörfält, körfält för fordonstrafik till och från området och hamnarna samt zoner för möblering, träd, planteringar och dagvattenhantering.

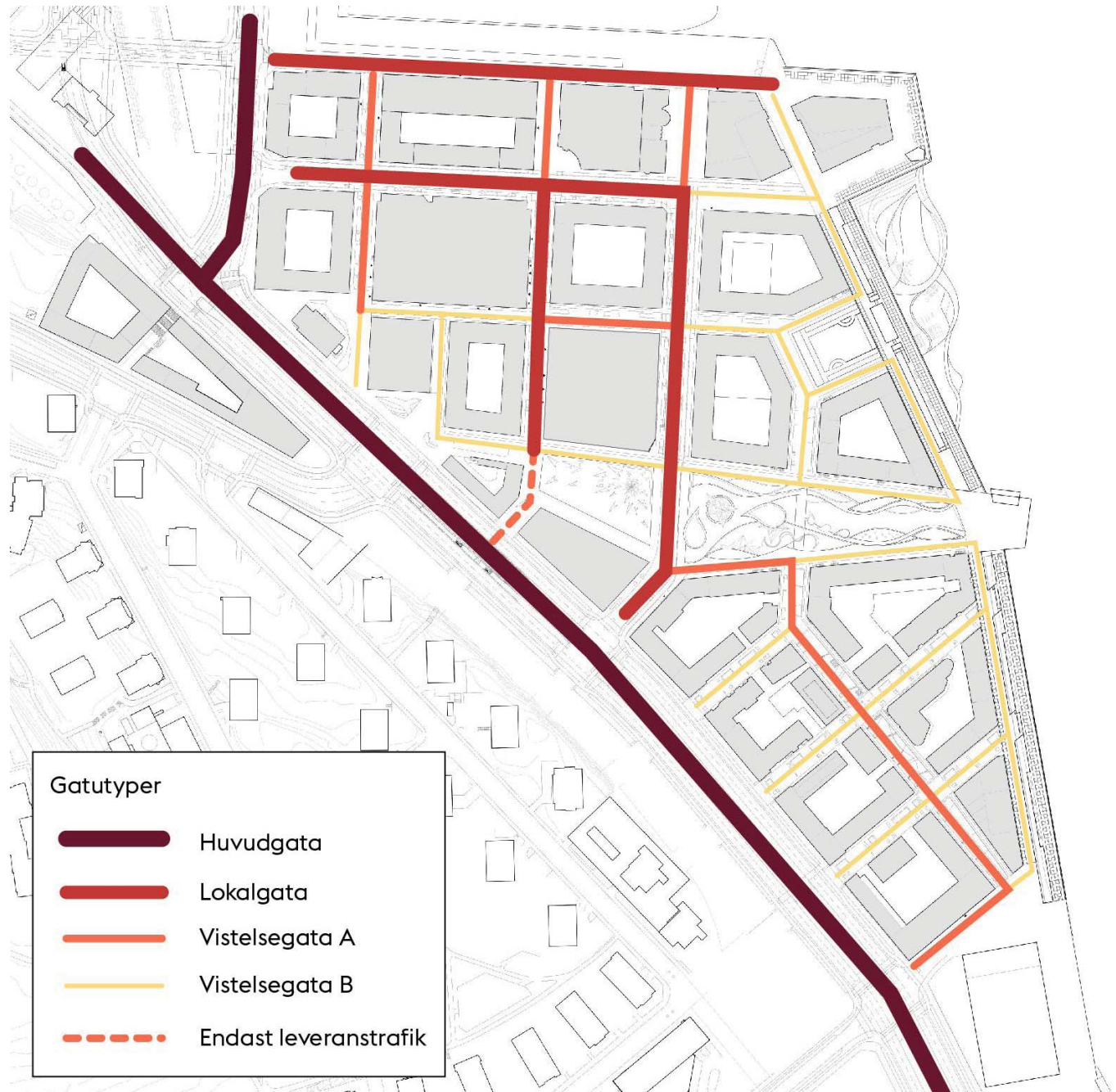


BILD 3:4:1 Illustration av gatutyper i Södra Värtan

Vistelsegator A – begränsad trafik

Alla vistelsegator bedöms ha låga trafikflöden men det kommer att vara mer trafik på vistelsegata A än på vistelsegata B, exempelvis på grund av garageinfarters lokalisering. Vistelsegatorna utformas för att uppmuntra till vistelse, men vistelsegata A kommer att vara mer zonindelad och skyddade gångstråk kommer att finnas längs med båda fasaderna.

Gatorna är dubbelriktade men möte mellan fordonen kommer inte att kunna ske på hela sträckan utan vid särskilda angörings- och mötesplatser. Bredden ger utrymme till träd och planteringar samt möbleringszoner. Belysningen är i första hand linspänd på dessa gator. Vid behov kompletteras belysningen med belysningsarmaturer på fasad.

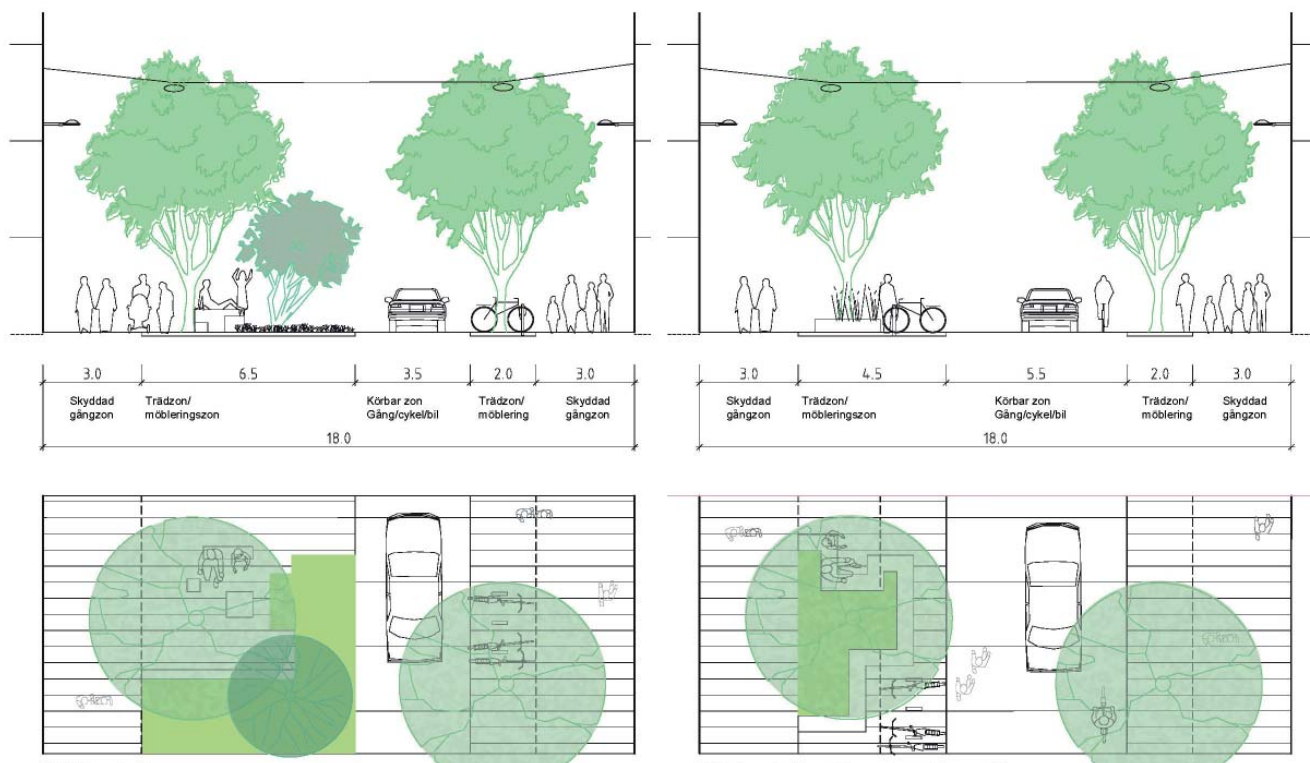


BILD 3:4:2 Vistelsegata A.

Bild: Andersson Jönsson Landskapsarkitekter.

BILD 3:4:3 Vistelsegata A. Sektionen visar möjlig utformning vid mötes- och/eller angöringsplats.

Bild: Andersson Jönsson Landskapsarkitekter.

Vistelsegator B – mycket begränsad trafik

Ett flertal gaturum i området är 10-14 meter breda. De flesta av dessa gator kommer att ha mycket begränsat med trafik, till största del enbart angöringstrafik till de entréer som är belägna längs dessa gator. Dessa gator kommer att utformas som vistelsegator. Det kommer att gå att köra till alla entréer, men gående och cyklister är prioriterade på dessa gator, och bilarnas hastighet och framförande sker på de oskyddade trafikanternas villkor. Biltrafiken kommer endast kunna mötas på vissa platser.

Gaturummet kommer att utformas med möbleringszoner och planteringsbäddar för träd och undervegetation. Längs ena sidan av gaturummet kommer ett skyddat och tillgängligt stråk skapas. Belysning kan komma att ske med linsspänd belysning mellan fasader som vid behov kompletteras med belysningsarmaturer på fasad.

Vistelsegata mot park

Även de fastigheter som har entréer som gränsar till parken behöver kunna angöras. Längs dessa planeras därför vistelsegator som är ungefär 10 meter breda. Om dessa gator helt eller delvis behöver enkelriktas för fordonstrafik är målsättningen ändå att det ska vara möjligt att cykla i båda riktningar på de gator som inte medger fordonstrafik i båda riktningarna på samtliga gator.

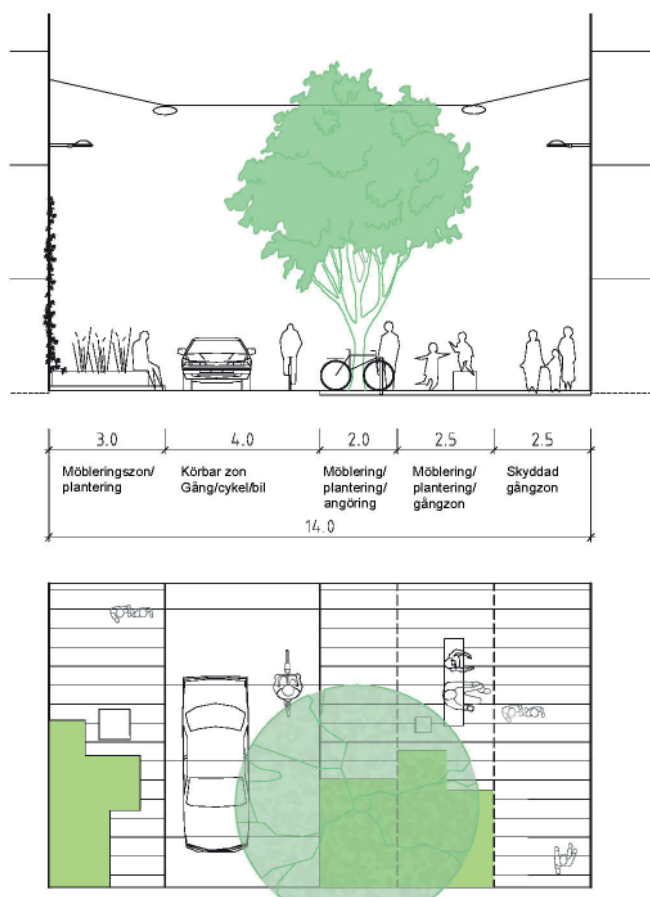


BILD 3:4:4 Vistelsegata B. Sektionen visar möjlig utformning för en vistelsegata B.
Bild: Andersson Jönsson Landskapsarkitekter.

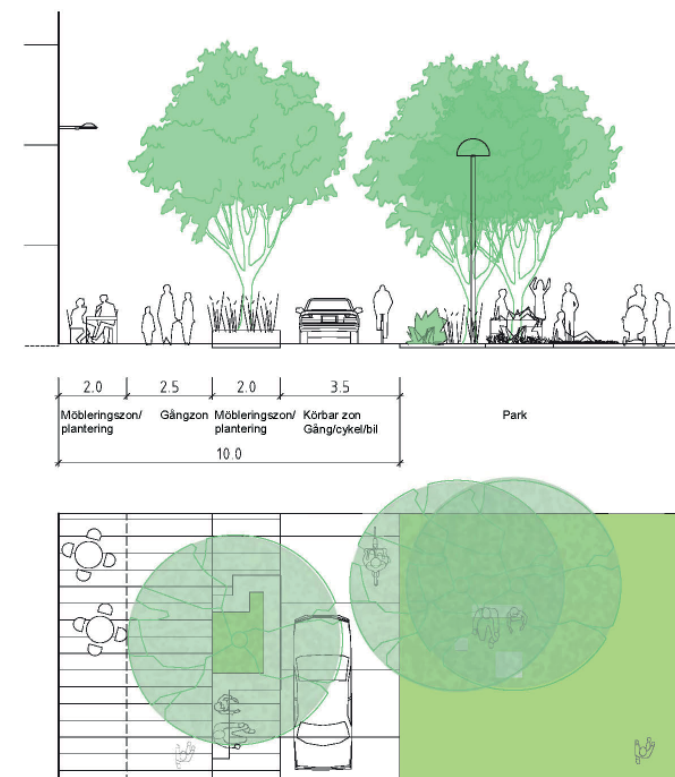


BILD 3:4:5 Principsektion av vistelsegata mot park.
Bild: Andersson Jönsson Landskapsarkitekter.



BILD 3:4:6 Typsektion Fjärde Bassängvägen.
Bild: Andersson Jönsson Landskapsarkitekter.

Fjärde Bassängvägen

Fjärde bassängvägen kommer att utformas för att trafikeras av buss och gatan kommer därmed ha en mer traditionell utformning med dubbelriktad cykelbana och plats för ute-servering. En sju meter bred körbana kommer att avgränsas med kantstenar och gatans bredd, 22 meter, möjliggör även en generös möbleringszon. Gatans gestaltning genom parken kommer att skilja sig från gatan i övrigt då korsande gångtrafik genom parken kommer att få en prioriterad passage över gatan.

Hangövägen

Hangövägen kommer att trafikeras av busstrafik och utformas därmed som en traditionell lokalgata med körbana och kantstenar. Gatans bredd utgår från befintlig bebyggelse och den är ungefär 19 meter bred. Den kommer att inrymma en dubbelriktad cykelbana och en planterings- och angöringszon på båda sidor om gatan. Gatan kommer även att inrymma busshållplatser.

Belysning av gata sker med fasadmonterad belysning där så är möjligt, med kompletterande stolpbelysning i möbleringszonen.

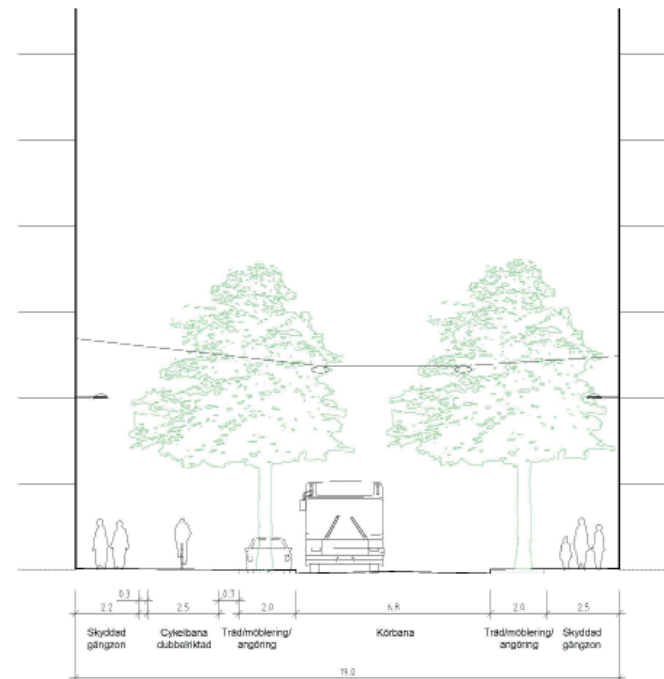


BILD 3:4:7 Typsektion Hangövägen.
Bild: Andersson Jönsson Landskapsarkitekter.

Södra Hamnvägen

Södra Hamnvägen är en bred trädplanterad huvudgata som inrymmer viktiga stråk för såväl gång-, cykel-, kollektiv- som övrig fordonstrafik. Bland annat utgör Södra Hamnvägen en viktig förbindelse mellan det nationella vägnätet, här i form av Norra Länken, och Frihamnen. Även för kommande bebyggelse i Loudden är Södra Hamnvägen viktig.

Södra Hamnvägen är områdets mest trafikerade gata och för att säkerställa att kollektivtrafiken får god framkomlighet kommer separata kollektivtrafikkörfält, för spårväg och/eller buss, anläggas i gatans mitt. Kollektivtrafikkörfälten avgränsas av trädader på vardera sidan. Utrymme finns för två rörliga körfält för fordonstrafik i båda riktningar. Ett pendelcykelstråk går i Södra Hamnvägen, vilket innebär att Södra Hamnvägen inte bara är viktig för lokal cykling i området utan även för att knyta ihop stadens cykelnät på en mer övergripande nivå. Gatubreddens är ungefär 45 meter men varierar över sträckan, dels för att det finns befintlig bebyggelse att förhålla sig till men också på grund av hållplatsområde, där de två innersta trädraderna utgår. Då gatan är så pass bred för att inrymma alla önskvärda funktioner behövs breda gångbanor och generösa möbleringsytor för att kunna få ner skalan på gatan för de som går. Fordon har inte möjlighet att stanna längs Södra Hamnvägen.

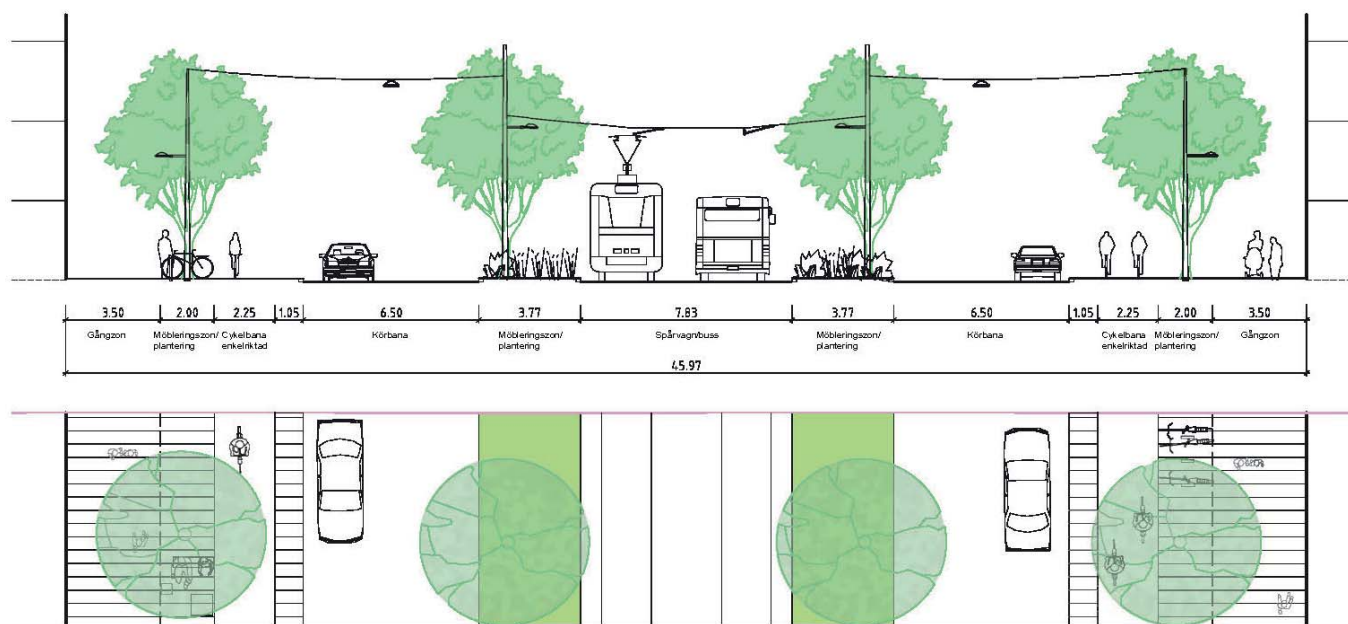


BILD 3:4:8 Typsektion Södra Hamnvägen.

Bild: Andersson Jönsson Landskapsarkitekter.

3:5 Kaj

Södra Kajen är generellt 22 meter från kajkant till kvartersmark (exempelvis byggnader). Kajen kommer att delas upp i två rörelsestråk avdelade med en aktivitets- och planteringszon i mitten. Aktivitets- och planteringszonen är avsedd för grönska och trädplanteringar som dels används för lokalt omhändertagande av dagvatten och dels ger en fin grön vistelsemiljö. Här finns även plats för sittmöjligheter, aktivitetsytor och eventuella serveringar. Området närmast kvartersmark är en kaj som utformas som en vistelsegata där gång- och cykeltrafik prioriteras. Angöring samt in- och urlastning till fastigheterna kommer att ske från denna del av kajen. Trafik från anslutande vistelsegator kommer att kunna vända på vändplatser och behöver inte åka ut på kajen.



BILD 3:5:1 Sektion Södra Kajen, södra delen. Yttre delen av kajen är Stockholms Hamnars. Bild: Ramböll.

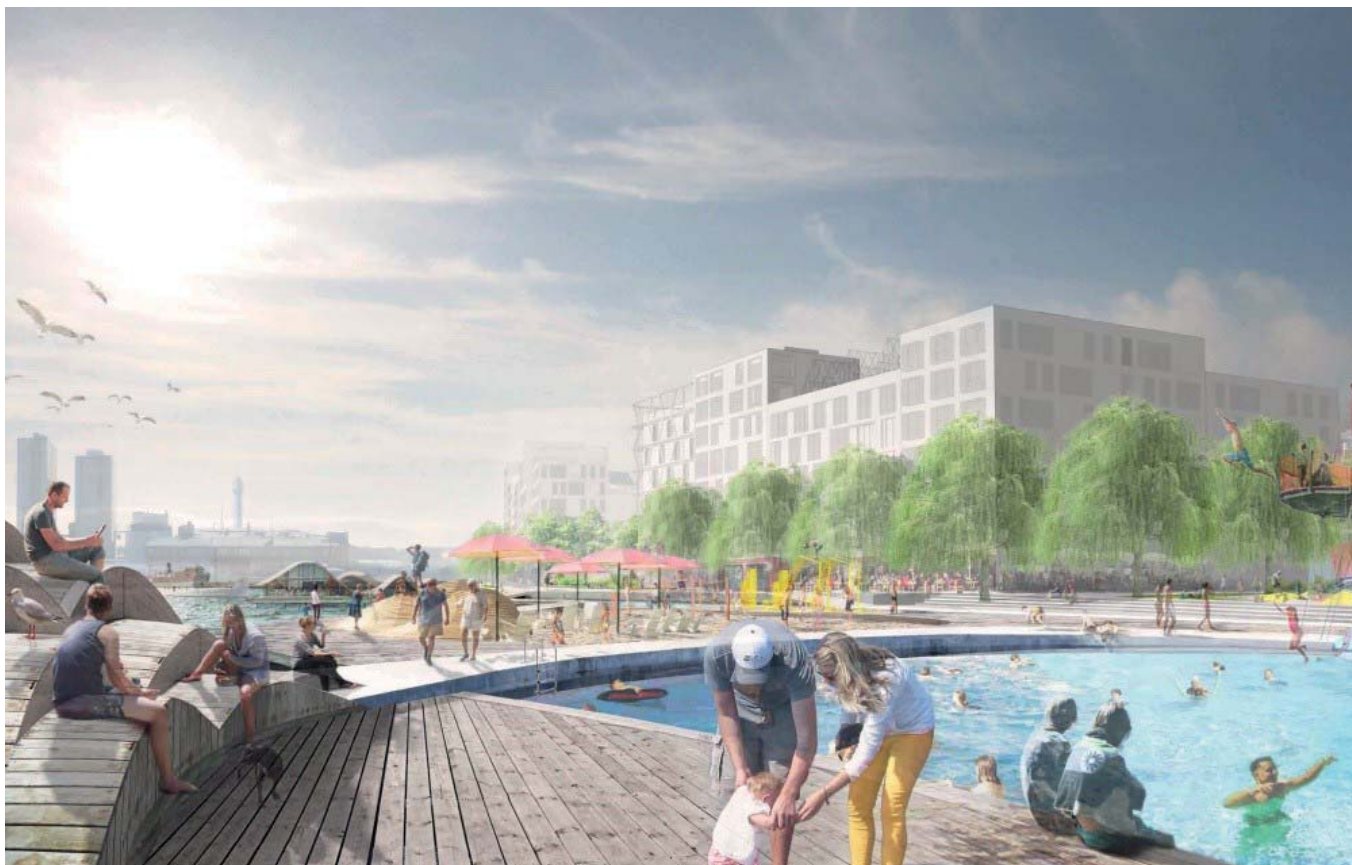


BILD 3:6:1 Tidig visionsbild av badanläggningen.

Bild: AIX.

Söder om parken används de första åtta metrarna från kajkant av Stockholms hamnar. Här kommer finnas båtplatser för skärgårdsbåtar. I förlängningen av Värtanparken anläggs en kajutbyggnad med hållplatser för kollektivtrafikbåtar.

3:6 Badet

Längst i norr vid Hamnpiren kommer en större allmän badanläggning anläggas.

3:7 Gestaltungsförutsättningar

Utrustningsprogram

Ett utrustningsprogram för den nya bebyggelsen i Södra Värtan är under framtagande. Utrustningsprogrammet är tänkt som ett stöd vid projektering av gaturum, parker och kvartersmark och ansluter till tidigare delområden i Norra Djurgårdsstaden. Det ska ge riktlinjer för materialval, färgsättning och karaktär på utrustning. Det innehåller också delar av belysningsprogrammet. Vissa föreslagna produkter som stamskydd, markgaller och pollare utformas specifikt för Norra Djurgårdsstaden. Övrig utrustning ansluter till möbleringsprogram Stockholm 2016. Utrustningsprogrammet ska vara en sammanställning av de produkter som ska användas för offentliga ytor i området.

Målsättningen med programmet är att skapa en enhetlig stadsmiljö. Utrustningen ska bidra till att hålla samman den nya stadsdelen samt ge den en egen karaktär som förstärker områdets ursprungliga industriella hamnidentitet. Den valda utrustningen ska ha ett enkelt och kraftfullt uttryck och ska fungera både i den bevarade äldre bebyggelsen och i de nya bostadskvarteren.

Färgsättning

Norra Djurgårdsstadens färgskala för den offentliga möbleringen föreslås gå i grått och rostrött. Kulören ska vara ett sammanhållande element i området och omfatta all ut-

rustning. Den utrustning som målas föreslås ha färgen RAL 7022. Exempel på element som kommer att målas är metall-delar på bänkar, räcken, elskåp, p-mätare och ovanjordiska sopnedkast. För att skapa enhetlighet kan samma färg även användas på målade detaljer på byggnader som stuprör och skärmtak.

Material

Den offentliga möbleringen ska lyfta fram och bevara områdets ursprungliga hamnkaraktär med robusta och enkla material. Det är viktigt att materialen är tidlösa, har lång hållbarhet och till största del är underhållsfria. Materialen ska i så stor utsträckning som möjligt vara miljövänligt producerade. Som genomgående material i området föreslås granit, trä, gjutjärn och cortén.

Belysning

Principen för utformning av belysning och armaturval är att det ska vara diskret. På utvalda platser utförs anpassad effektbelysning som komplement till allmänbelysningen. Ett belysningsprogram för hela området är under framtagande.

Konstnärlig utsmyckning

En förstudie inför arbetet med offentlig konst i Södra Värta-hamnen har utförts. Ett övergripande program ska tas fram i samarbete med Stockholm Konst.

Skyltning/Vägvisning

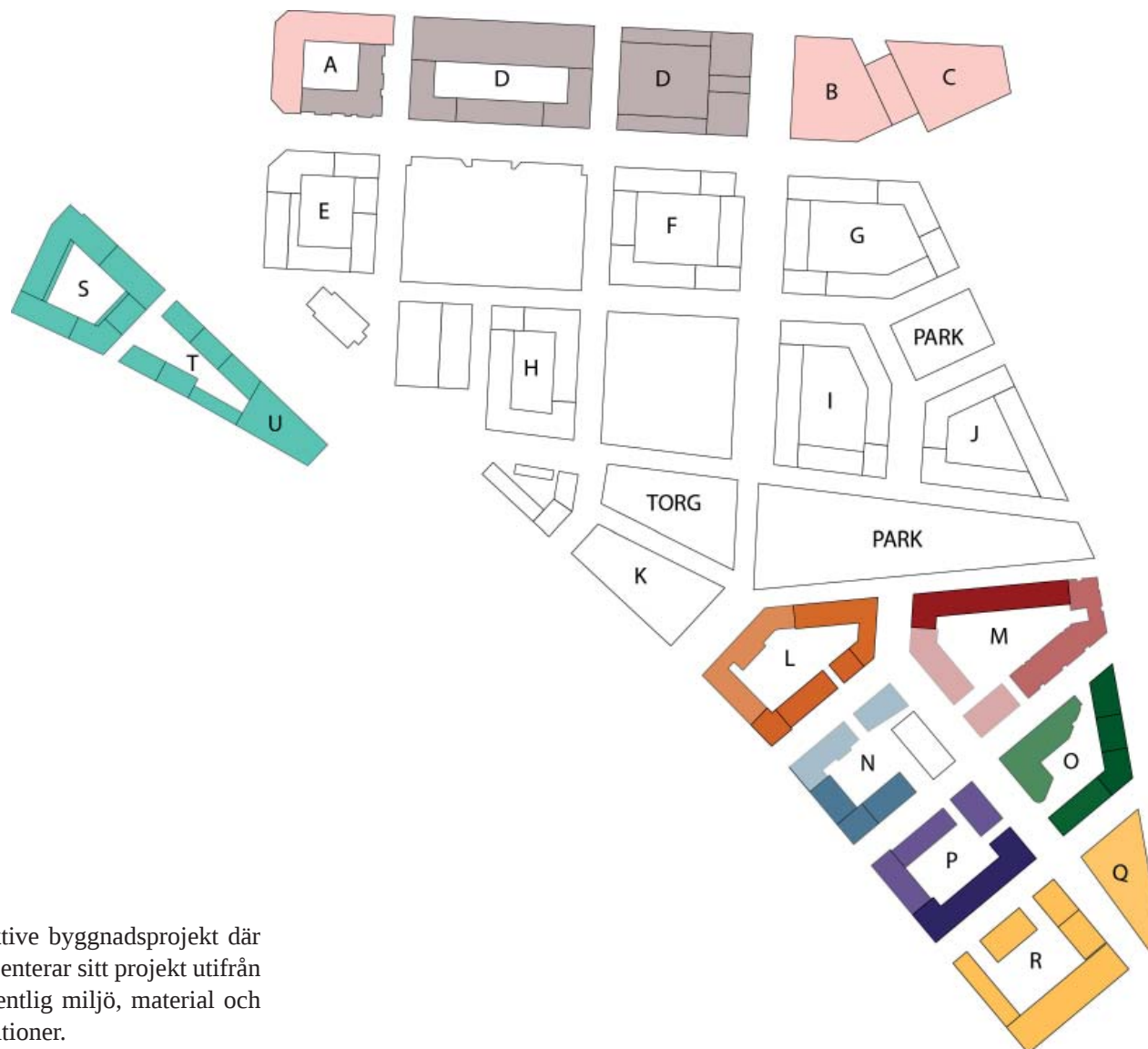
Skyltning och vägvisning utformas så att antalet skyltar minimeras genom samnyttjande av stolpar.

Tillgänglighet och användbarhet för funktionshindrade

Genomförandet och utformningen av den tillgänglighets-satsningen för planområdet regleras väsentligen i andra former än i denna illustrationsbilaga. Detaljplanen reglerar utformning av kvartersformer, angoringsavstånd, lutningar på yttre gatu- och gångvägssystem med mera. PBL, BVL med tillhörande förordningar och BBR ställer krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga.

Kommunfullmäktige har beslutat att Stockholm ska bli ett föredöme i fråga om tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättningar av olika slag. Det övergripande målet är att Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad. Det finns utöver bestämmelser och lokala politiska beslut ett antal dokument som ska vara vägledande för utformningen av yttre och inre miljö i syfte att åstadkomma en förebildligt god tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsbegränsningar.








4. Utformning: Byggnadsprojekt och kvartersmark



I avsnittet nedan beskrivs respektive byggnadsprojekt där byggherre och arkitekt själva presenterar sitt projekt utifrån arkitektonisk ide, mötet med offentlig miljö, material och färgsättning samt hållbarhetsambitioner.

BYGGHERRAR OCH ARKITEKTER

KVARTER

	A1
	A2
	BC
	D
	L1
	L2
	M1
	M2
	M3
	N1
	N2
	O1
	O2
	P1
	P2
	Q
	R1 och R2
	S, T och U

BYGGHERRAR

Bonnier Fastigheter AB
Niam AB
Bonnier Fastigheter AB
Niam AB
TB Projekt Väst AB
HSB Bostad AB
Mannersons Södra Värtan AB
Byggnadsfirman Erik Wallin AB
CA Fastigheter AB
Seniorgården AB
AB Borätt
Wallenstam AB
Veidekke Bostad AB
Midroc Property Development AB
AB Abacus Bostad
Wallfast AB
Wallfast AB
AFA Fastigheter

ARKITEKTER

Link Arkitektur
Arkitema Architects
AIX Arkitekter/DPS
Kjellander Sjöberg
Kjellgren Kaminsky Architecture
Joliark
Vera Arkitekter
Johannes Norlander Arkitektur
Lomar Arkitekter
AIX Arkitekter
Alessandro Ripellino Arkitekter
Sandellsandberg arkitekter
Belatchew Arkitekter
White
Fojab Arkitekter
BSK Arkitekter
DinellJohansson Arkitekter/C.F. Møller
Strategisk Arkitektur



Karta mot Södra Hamnvägen.



Fasader mot Södra Hamnvägen som från vänster visar kvarter L, N, P och R.



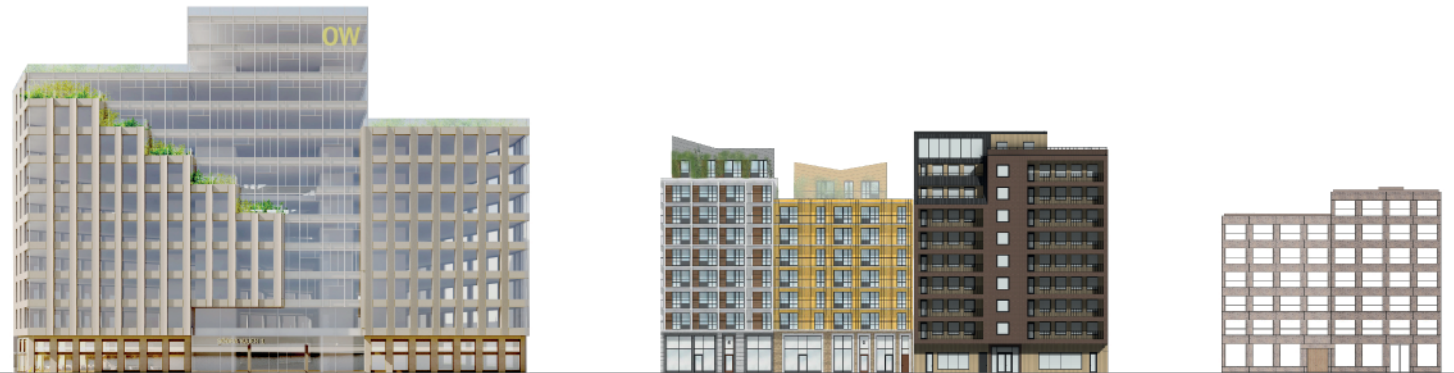
Karta mot parken.



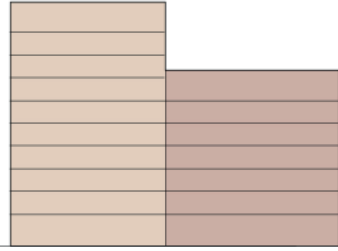
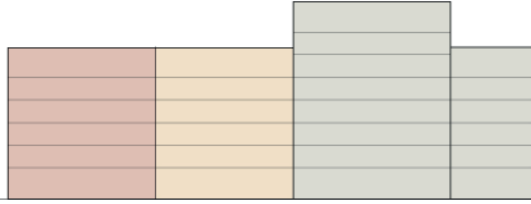
Fasaduppställning mot parken för kvarter M och L.



Karta mot vattnet.



Fasaduppställning mot kajen. Från vänster visas kvarter Q, P, M, J, G och BC.



4.1 Kvarter A1

Bonnier Fastigheter AB genom Link Arkitektur

Arkitektonisk idé

Med ambitioner om att skapa morgondagens mötesplatser har "Portalen" tagit sin form, en plats för den nya urbana generationen. En generation med nya förväntningar och krav på hur de vill arbeta, bo, äta, mötas, synas, tillbringa sin fritid och inte minst röra sig mellan olika mål i en social och trygg vardag.

Format som ett hörn riktat mot Stockholm centrum är kvarteret det första mötet med nya Södra Värtan. Detta är en icke-formell, vänlig och välkomnande destination för alla i Stockholm. Huset består av tre delar; Tornmotivet i hörnet är den primära mötesplatsen med de vertikala förbindelserna och mötesrum för alla i huset. Sidovolymerna mot gatorna i norr och väster är smalare och ger plats för ljusa arbetsplatser. Tornet sträcker sig generöst ut över trottoaren från femte våningen och bjuder in människor med sin indragna entré, således manifesteras tydligt platsen som hörnet mot nordväst för hela stadsdelens rutnät.

Byggnaden gestaltar ett industriinspirerat formspråk med material av hamnkaraktär. Fasaderna språngar ut och in likt containervolymer i rörelse i ständig dialog med staden som tar Södra Värtans historia i anspråk. I den generösa entrén skapas ett utrymme som naturligt blir en del av staden och skapar möjligheter för möten och sammankomster av olika slag vilket bidrar till den levande staden.

Den urbana mobiliteten är baserad på gång, cykel och allmänna kommunikationer med närhet till tunnelbana och linjetrafik. Innan man kommer till sin arbetsplats kan man cykla till jobbet, gå rakt in i en cykelhiss på 2:a Bassängvägen upp till takvåningen och parkera sin cykel på taket. En större cykelparkering är även placerad lättillgänglig i garageplan.



BILD 4:1:1 Vy från Valparaíso en varm höstdag

Mötet med offentlig miljö

Portalens uterum blir en del av stadens gatuliv. Här ryms generösa ytor längs västfasaden med eftermiddagssol ämnat för möten och möblering av caféliv. En viktig aspekt här är hur servering och musik vid just det här hörnet av Södra Värtan kan komma att bidra till att lyfta upplevelsen av stadsrummet för ett vibrerande folkli. Den skiftande fasaden med sina utsprängande volymer bryter ned skalan och samtidigt bidrar till att motverka buller.



BILD 4:1:2 Vy från Valparaíso en krispig vinterdag



BILD 4:1:3 Illustration av material val. Västfasad mot Hamnpirsvägen.

Material och färgsättningidéer

Varma kulörer skapar en inbjudande känsla trots sin stabila och rigida karaktär vilken vänder sig utåt mot allmänheten. Blandtegel ger en irregularitet som talar om möten och liv. Balkar i mörkt stål tillsammans med tegel ger en stark koppling till hamnens historia.

Tegelpartierna är uppdelade i två sorters blandtegel i en kraftfull röd melerad variant samt en variant av mörkare blandning av svart och brunt. Färgskiftningarna och de två varianterna bidrar till att bryta upp skalan och skapa en spännande dynamik i byggnadens uttryck.

De synliga bjälklagsprofilerna accentuerar våningarna och ger byggnaden ett lättare uttryck. Den mörka färgen får teglets kulör att framträda.

Fönsteromfattningar av mörk plåt samspelar med bjälklagsprofilernas färg och ramar diskret in fönsterna och bidrar till att förstärka rytmen i fönstersättningen.

Den övre centrala byggnadskroppen kläs in av en ridå av perforerade stållameller som anspelar på hamnens historia.

Hållbarhet

Rå, robust och flexibel är nyckelorden för Portalen. Cirkulärt byggande, effektivitet och anpassningsbarhet är tre aspekter som eftersträvas i husets helhet. Byggnadsmaterial väljs utifrån det långsiktiga livscykelperspektivet, med stor fokus på lågt underhållsbehov och möjlighet till hög återanvändningsgrad. Fasadteglet kan med fördel vara återbrukat tegel liksom stållamellerna i tornets silhuett.

Byggnaden har en hög ambition om att ligga i framkant av morgondagens hållbara hus. Klimatskalet är kompakt, lufttätt och har låga U-värden. Hög inomhuskomfort och bra arbetsmiljö är viktigt i valet av

tekniska system. Solceller som även verkar som solskydd på takterrassen och södra fasaden mot innergården tillgodoser Portalens energibehov. Eventuell överskottsenergi ansluts till smarta nät.

Ett attraktivt kontorshus med öppna flexibla lokaler skapar sociala arbets- och mötesmiljöer samt förutsättningar för framtida förändringar och anpassningar.

De indragna fasaderna ger utrymme för ett vibrerande gatuliv som bidrar till det urbana livet i Södra Värtan.

4.2 Kvarter A2

Niam AB genom Arkitema Architects

Arkitektonisk idé

Vårt kvarter, delområde A2 av Kv Hangö, ligger i planområdet nordvästra del. Det är ett litet kvarter med en hög kontorsrygg mot norr och väster. Utmaningarna för kvarteret är ljusförhållanden på gården och det bullerutsatta läget.

Vårt koncept bygger på en "trappad" volym. Vi håller ner bebyggelsen till fem våningar mot syd varefter den arbetar sig upp i steg om två våningar. Den högsta delen når nio våningar. Trappningen ger en mildare skalövergång mot kontorshuset och skapar förutsättningar för ett grönt och varierat taklandskap. Vi lyfter även upp gården en våning för att förbättra ljusförhållandena i gårdsmiljön samt ge plats för bostadskomplement och teknik. På detta sätt får vi en mer solbelyst gård väl avskärmd från bullret i norr.

Det uppbrutna taklandskapet är tillgängligt för alla boende. Vår tanke är att de olika taknivåerna ges olika program, den lägsta fokuserar på lek för barnen, nästa blir odling och trädgård och allra högst upp en sol- och utsiktsterrass. Samtliga tak får utmärkta solförhållanden vilka bidrar till en god grönytefaktor. Det öppna taklandskapet kompletteras med tre rum under tak. Det kan vara rum för umgänge eller kompletterande funktioner till exempelvis odling.

Bebyggelsens varierade höjdskala skapar en vertikal indelning av fasaderna. För att bostadskvarteret skall få ta plats i kvarteret i relation till den större kontorsfastigheten så ges fasaderna ett uttryck som både betonar en helhet och



BILD 4:2:1 Perspektiv från korsningen Hangövägen/Andra Bassängvägen.

ger variation. Balkonger, fönstersättning och solavskärmningspaneler skapar ett fasadsuttryck som spelar mellan vertikalitet och horisontalitet. De kontinuerliga, grunda stadsbalkongerna ges lokala indrag för större användbarhet samt bullerskydd, vilket ger en detaljering och småskalighet till fasaderna. De våningshöga solavskärmningspanelerna ger fasaderna ett varierat och lätt uttryck.

Mötet med offentlig miljö

Kvarterets gestaltning i gatunivå präglas av en transparent bottenvåning med lokaler och bostadsentréer. Entréplanets fasadliv dras in en halvmeter från gatan för att ge plats till publika sittbänkar där boende och förbipasserande kan ta en paus i solen. Utöver de publika lokalerna och bostadsentréerna ges i entréplanet även utrymme till några mindre ytor för bostadskomplement. Den generösa takhöjden möjliggör stor flexibilitet i användningen och ger utrymme till många olika typer av verksamheter.



BILD 4:2:2 Fasadbild som visar material, färgsättning, hantering av bottenvåning m.m.

Material och färgsättning

Kvarteret präglas av material med naturlig karaktär, trä, glas, betong och metall. Materialen ger också kvarteret dess färgskala. De halvtransparenta solavskärmningspanelerna ger i kombination med fasadens veckning och de kontinuerliga balkongerna fasaderna djup och liv.

Hållbarhet

Takterrasser med mycket grönska erbjuder ekosystemtjänster och lokal dagvattenhantering. På takterrassen högst upp placeras solceller som ger kvarteret god energibalans. Den transparenta entréväningen med dess sittbänkar inbjuder till promenader i närområdet och ett rikt gatuliv.

Cyklande prioriteras genom väl tilltagna, säkra och enkelt tillgängliga cykelförråd med tillhörande cykelverkstad, låncyklar och platser för elcyklar. För att underlätta för

de som väljer att inte äga bil erbjuds bilpoolplatser lättillgängligt i garaget. Laddplatser för elbil finns enkelt tillhanda för miljöbilar av detta slag.



BILD 4:3:1 Perspektiv från söder.



BILD 4:3:2 Perspektiv från hotell Ariadne mot öst.

4.3 Kvarter BC

Bonnier Fastigheter AB genom AIX Arkitekter och DPS

Arkitektonisk idé

Södra Värtan planeras som en levande stadsdel där Pirhuset ger Stockholm ett nytt landmärke. Platsen för Pirhuset är unik. Här möts och samverkar flera skalor och sammanhang, hamn och stad, hav och land, naturens processer och människans idéer. I denna skärningspunkt blir byggnadens viktigaste uppgift att bjuda in och skapa ett öppet forum där olika samtal kan föras och möten kan äga rum. Denna öppna plats skapas i en synergi av stadens offentliga liv och byggnadens uttryck och verksamheter. Vår tanke är att detta blir en självklar nod och en vacker plats för det öppna samtalet.

Fastigheten är fördelad på vardera sidan av Södra Kajen vilken markerar den historiska strandlinjen för området. Vid den västra fastighetens östra sida har vi placerat den högsta

byggnaden som på detta sätt markerar stadens avslut och kajens historiska hörn. Den höga byggnaden i 25 våningar förstärker områdets redan varierande skalor och accentuerar platsens dignitet.

På den nyskapade fastigheten, utanför nuvarande kaj, får byggnaden en lägre och mer lekfull form av fria volymer som bjuder in naturen och skapar en välkomnade gest mot de många besökare som angör Stockholm från vattnet. De två byggnaderna förbinds med en volym ovanför kajplanet bestående av tre kontorsvåningar. Dessa utförs med samma fasadmateriell som högdelen i ett enhetligt uttryck. I gatuplanet möts stadens och byggnadens funktioner i en "lobby" i flera plan. Volymerna samverkar till en ensemble i flera skalor.

Inåt staden markerar en sexvåning skala kopplingen till omgivande gatunät. Mot Värtapiren i norr bygger skalan upp till tolv våningar, som stadig stadskant och bullerskärm mot färjorna för bostadskvarteren i stadsdelen. Mot söder trappar byggnaden av i terrasser.

Byggnaden ligger på kajen, på en tydligt gestaltad offentlig plats och skapar genom sin geometri flera mindre platser. Huvudentréerna får en central placering på vardera sidan om Södra Kajen, väderskyddade under kontorslänken. Entrésituationen kopplas väl till den öppna platsen framför den södervända fasaden. En mindre utvidgning av Hangövägens avslut i öster, ut mot badet, ger platsen en värdighet som svarar mot byggnadens höjd och funktion som signalbyggnad. Samtidigt skapas en tydlig riktning mot byggnadens huvudentré.

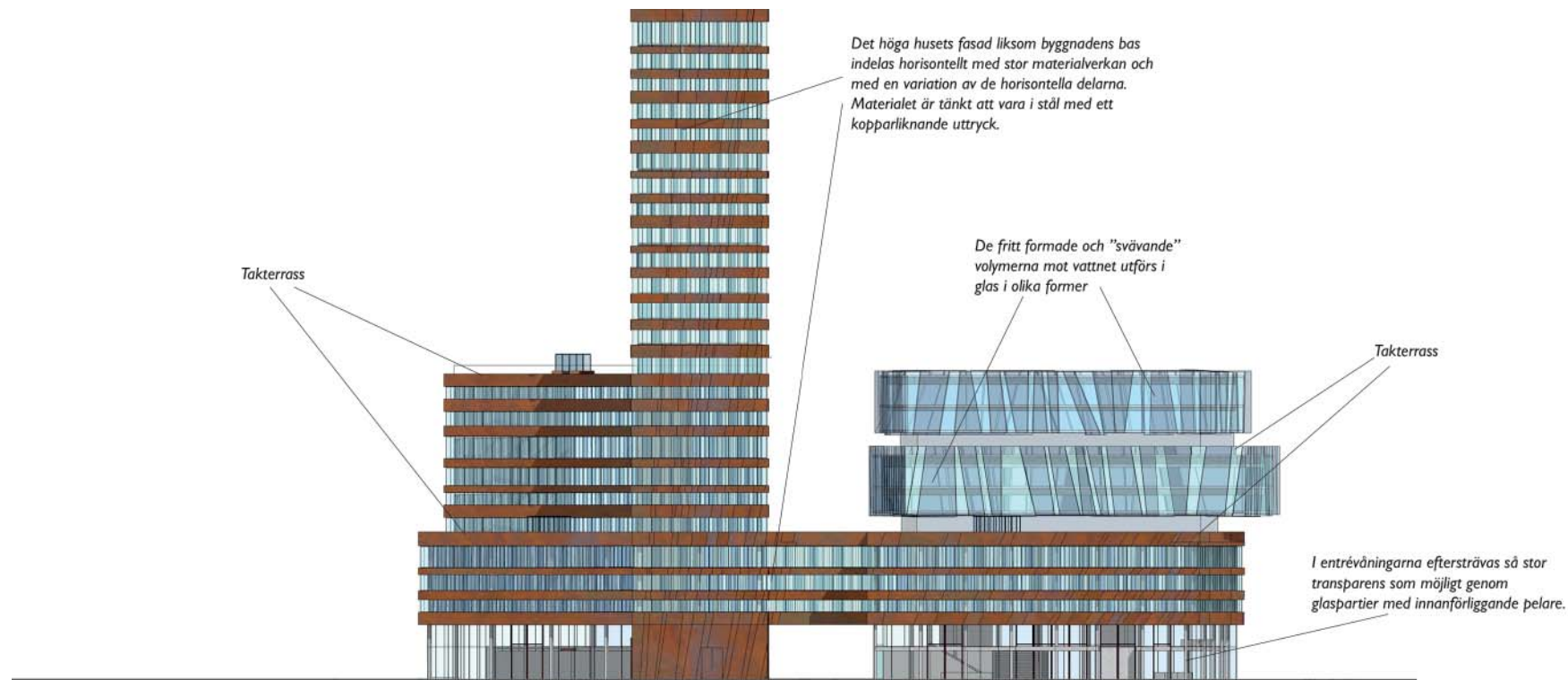


BILD 4:3:3 Illustration av fasad mot söder som visar möjliga material, färgsättning och hantering av bottenvåning.

Mötet med offentlig miljö

Stadens offentliga rum omger byggnaden åt alla håll. Fasaden är öppen och transparent och stadens golv fortsätter in i byggnaden, gestaltat i en detaljrik arkitektur i en mänsklig skala. I gränslandet mellan ute och inne finns publika verksamheter som skapar en dynamisk zon, ett slags membran, vilken aktivt förmedlar rörelser åt båda håll. Stadens offentliga liv välkomnas in i byggnaden och möter byggnadens program av kontor, co-working, motion, kultur och restauranger. Entréväningen blir en "lobby" där plattformar för möten och samtal kan skapas, formella såväl som informella.

Materialval och färgsättning

I entréväningarna eftersträvas så stor transparens som möjligt genom glaspartier med innanförliggande pelare. Det höga husets fasad liksom byggnadens bas indelas horisontellt med stor materialverkan och med en variation av de horisontella delarna. Materialet är tänkt att vara i stål med ett kopparliknande uttryck. I de nedre planen är fasaden mer öppen medan den i de övre, mer solutsatta planen, skapar en tätare indelning. De fritt formade och "svävande" volymerna mot vattnet utförs i glas i olika former för ett varierat men sammanhållet diffuserat uttryck i kontrast mot det höga husets skarpare linjer.

Hållbarhet

Pirhuset bidrar till en social hållbarhet i stadsdelen genom att ha en öppen relation till de omgivande offentliga platserna. Här finns många möjligheter att skapa en stark målpunkt, en destination med kombinerade besöksvärden för olika åldrar och intressen. Ett utvecklat liv i entréväningen, med potential att ha aktiviteter under många av dygnets timmar, skapar trygga miljöer och ger liv åt gatorna och de offentliga platserna. Genom att utgå från naturliga biotoper som finns i närmiljön bidrar terrasserna aktivt till den ekologiska infrastrukturen och den biologiska mångfalden.

Växterna och växtbäddarna har en isolerande verkan på taken och terrasserna vilket minskar behovet av värme och kyla inomhus. Integrerat i växtbäddarna på de högre skuggfria taken placeras solceller. Byggnaden kommer att planeras för minimerad energiåtgång och effektiviserade ytor och transporter.



BILD 4:4:1 Vy från Hamnen.

4.4 Kvarter D

Niam AB genom Kjellander Sjöberg

Arkitektonisk idé

Historia som utgångspunkt. Neapel 3 var tidigare en del av en låg och brokig hamnmiljö med olika verksamheter och passager. När nuvarande kontorsbebyggelse stod klar 1992 var den en postmodern reaktion på platsen; en dramatiskt iscensatt berättelse om byggnadens funktioner, historia och läge i den öppna industrihamnen. Kvarteret byggdes med åtta nästintill fristående torn, sammanhållna av en atriumgård. I vårt förslag väver vi samman den postmoderna berättelsen, det historiska sammanhanget och den framväxande kvartersstaden till en unik och inbjudande hybrid som går staden till mötes.

Neapel blir ett nyskapande kvarter – en aktiverande och inbjudande nod i stadsrymden.

Bebyggelsen landar lätt, och hela bottenvåningen blir en del av gatans flöde – ett rum karakteriserat av öppenhet. Runt gården samlas kontorens foajé och kvarterslokalerna – nästlade mellan gaturum och gårdsrum.

Åtta kvadratiske torn utgör kvarterets grundform; en borg i en tidigare vidöppen industrihamn. Tornen mot hamnbassängen bildar fortfarande en stark komposition med hotell Ariadne, och bevaras därför. Hangövägens torn möter ett nytt gaturum, och ersätts därför med trappande kubiska volymer i en mer mänsklig skala. Balkongerna är indragna för att levandegöra geometrin. Huset möter gatan genom indrag, tvåvåningsportiker, taktila material och särskilt känsligt utförd detaljering.



BILD 4:4:2 Vy från Hangövägen.

Mötet med offentlig miljö

Kuberna förenar tillbyggnaden och det befintliga i en ny berättelse – med avläsbarhet mellan nytt och gammalt. En vacker helhet som är lokalt förankrad, rytmiskt och rationell.

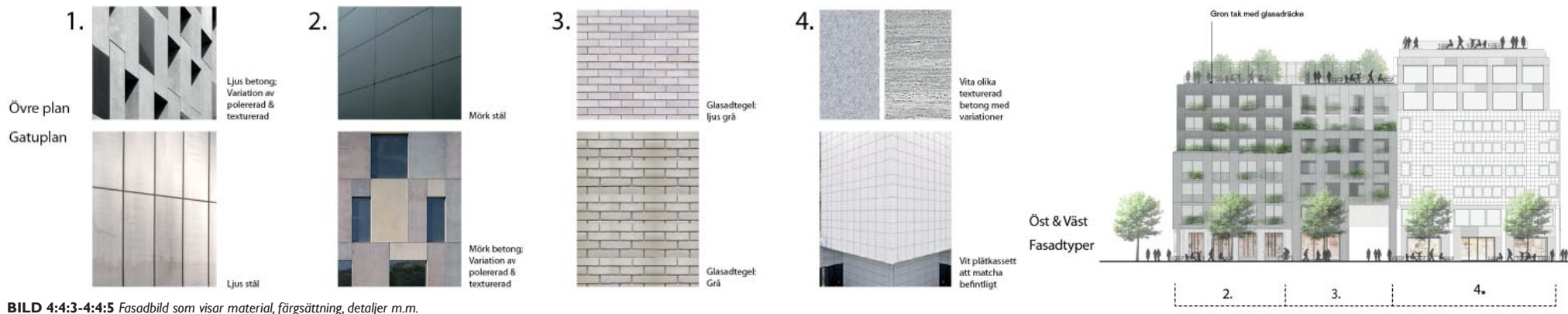


BILD 4:4:3-4:4:5 Fasadbild som visar material, färgsättning, detaljer m.m.



Material och färgsättning

Tillbyggnaden mot hamnbassängen utförs i slipad, delvis mönstrad betong och detaljeras med material som samspelar med de existerande vita plåtkasseterna. Mot Hangövägen och gården utförs fasaderna även i tegel med olika kulörer och glaser-ing. Helhetsintrycket blir en övergång från lätta, ljusa och grå toner vid hamnbassängen till en varmare och ljus färgskala mot Hangövägen.

Material som ingår i kompositionen.

Tegel: glaserat ljust (beige-grå-vit), beige-grått, mellanbrunt och mörkare jord-toner.

Betong: infärgad, grå – beige – roströd.

Metall: skivor i metallisk kulör.

Hållbarhet

Social gemenskap

På taket placeras lätta glasvolymmer – inspirerade av det existerande taket – som innehåller gemensamma orangerier, växthus, takbar och kommersiell odling. Öppna stråk varvas med trapphusgemenskapernas privata trädgårdar – en god grogrund för varierade sociala initiativ.

En levande arbetsplats.

Kontoren får öppna foajéer, konferensrum och andra gemensamma ytor i markplanet mot den aktiva gården.

Mobilitetssatsning – en knutpunkt för cyklar

I Neapel kan du cykla in på morgonen, parkera cykeln i markplan, duscha och knalla direkt in i foajén för en morgoncappuccino eller grönt te. Cykelservice, däckbyte, cykelpool, mm sköts via app-bokning, med professionell personal tillgänglig på plats.



BILD 4:5:1 Perspektivcollage från parken mot kvarter L1.

4.5 Kvarter L1

TB Projekt Väst AB genom Kjellgren Kaminsky Architecture

Arkitektonisk idé

Med utgångspunkt från den initiala projekttiden och tomtens förutsättningar har vi förfinat och anpassat koncept och idéer med tanke på hur den fysiska miljön kan underlätta för en hållbar livsstil som stärker de lokala sambanden, grannskapet och den lokala ekonomin.

Vi vill att kvarter L1 präglas av mobilitet och dynamik samtidigt som det är en lugn och trygg plats att bo och växa upp på. Vi har arbetat för en modern och varierad arkitektur som inger en solid känsla av kvalitet och har låtit oss inspireras av denna unika möjlighet att tänka innovativt för framtiden i kombination med inspiration från Stockholms egen byggnadstradition.

Mötet med offentlig miljö

Kvarter L1 domineras av lokaler ut mot offentlig gata. De omväxlande lokalerna skapar en variation i funktion och uttryck som berikar stadslivet. Längs bottenvåningen, i ögonhöjd, har vi lagt extra omsorg på detaljer. Alla entréer är indragna från gatuliv och är genomgående mellan gata och gård. Bänkar i fönsternischer och längs gata ger möjligheten att slå sig ner och betrakta saluhallen och parken, kvarterets knutpunkt. Hörnhusets avslutande restauranglokal på taket kan spilla ut även i hörnlokalen i bottenplan.



BILD 4:5:2 Fasadens materialetet och detaljnivå i entréplan.

Material och färgsättning

Fasadernas uttryck tar sin utgångspunkt i gestaltungsprogrammet. Kvarteret består av fyra delar som var för sig har sin material- och utformningsidé. Husens fasader är av tegel, plåt, puts, betong och glas där alla gemensamt delar en lugn och harmonisk färgskala.

Hållbarhet

Södra Värtan har potential att bli ett miljöprofilområde och har dessutom ett mycket attraktivt läge för turister som en av Stockholms nya vattenfronter. Vi ser att kvarter L1 har en särskilt stark position som det kvarter som ligger allra närmast själva navet i Södra Värtan. Hörnhuset i L1 kommer tillsammans med Saluhallen markera entrén till Torget och parken. Detta innebär en möjlighet för att signalera hela området som ett visionärt och miljömedvetet projekt där kvarteret följer krav för Miljöbyggnad Guld.



BILD 4:5:3 Vy från Södra Hamnvägen mot kvarter L1



BILD 4:6:1 Vy från vistelsegata B.

4.6 Kvarter L2

HSB Bostad AB genom Joliark

Arkitektonisk idé

Vi har valt att öppna upp kvarter L2 med en portik mot vistelsegata A, så att denna riktning och kopplingen till parken och vattnet stärks. Taken trappar ner från 7 till 4 våningar längs vistelsegata B, och husen är som lägst i korsningen av vistelsegatorna. När man rör sig längs vistelsegata A norrut, möter förskolans låga volym i kv N vår 4-våningsskala och skorstenen i Värtaverket (Hjorthagen) som står i fonden av vistelsegata A blir ett mer framträdande och karaktärsskapande element. Kvarter L2 har en relativt stor gård, vilket tillsammans med läget mot parken ger goda förutsättningar för lägenheterna. För att ge en visuell bredd och förbättra bostädernas kontakt med såväl park som gård placeras dörroppningar nära fasad där så är möjligt. Rummen i fasad kan då upplevas i fil och man kan diagonalt se ut genom fönster i rummen bredvid.

Mötet med offentlig miljö

Vi ser en tydlig hierarki i gaturummen som omger kvarteret, där vi rankar Södra Hamnvägen högst. Mot denna placerar vi en bostadsentré och större lokaler. Parken med sin offentliga karaktär kommer därefter, och blir mötesplatsen för boende inom stadsdelen, men även för besökare utomstående. Här har vi bostadsentréer och mindre lokaler. Vistelsegata A, parallell med Södra Hamnvägen, binder samman bostadskvarteren söder om parken med stadsdelsparken och representerar därför den interna gemenskapen. Mot denna placerar vi föreningens gemensamhetslokal, en lokal, samt ett återbruksrum. Öppningar i kvarteren ger en tydlig koppling mellan vistelsegata B och bostadsgårdarna. Vistelsegata B, som bara är ett kvarter lång, är därmed lugnast och här har vi bostäder med förgårdsmark och bostadsentréer i bottenvåningarna. I kvarterets alla hörn, som bildar fond i gaturummet, har vi lokaler



BILD 4:6:2 Perspektiv från vistelsegata A.



BILD 4:6:3 Detalj av fasad med profilerad målad betong.



BILD 4:6:4 Detalj av fasad med profilerad eloxerad plåt.



BILD 4:6:5 Detalj av bostäder i bottenplan mot vistelsegata B.

Material och färgsättning

Fasaderna mot Södra Hamnvägen och vistelsegator A och B har fönster och fönsterdörrar som sitter på jämna avstånd från varandra i en strikt ordning som anspelar på de befintliga funktionsbyggnader i området. Mot parken är fönstren ordnade i fyra grupper för att stärka den vertikala känslan. Tanken med fasadernas systematik är dels att möjliggöra en hög prefabrikationsgrad, då byggtorna är begränsade, men även skapa en enhetlighet. Fasadmaterialet skiftar mellan trapphusdelarna, liksom kulörerna, för att bryta ner skalan. Fasaderna har en yttre beklädnad av plåt och betong. Mellan fönstren profileras plåten och betongen olika mellan husen för att skapa en variation. Fasaderna mot Södra Hamnvägen, parken, samt en fasad mot vistelsegata B kläs med bockad/profilerad plåt som har en eloxerad matt yta (guld-, ljus- och mörk gråmetallic). Mot vistelsegata B finns även två

fasader med betongelement i målat och profilerat utförande (ljusgrå och vit). Alla fasader har en sockelväning klädd med sten i varierade färger och eventuellt textur. Stenvalen anpassas efter fasadfärgerna.

Hållbarhet

Stommen består av värmelagrande betong, som på utsidan kläs med högisolerande isolering. Fasaderna kläs antingen med bockad/profilerad plåt eller profilerad betong.

Ytterväggar och tak byggs extra täta för att inte spilla onödig energi. Radiatorer med låg framledningstemperatur sparar energi. På taket finns solceller som bidrar till husens energibehov. Ventilationsaggregatet har korsströmsvärmväxlare för att ta till vara spillenergi, samt ett förvärmningsbatteri. För ventilation används energieffektiva fläktar som reduc-

erar flöden och ger låga fläkttryck. Värme från människor tas tillvara. Hissar och belysning i trapphus och garage väljs så att de är så energieffektiva som möjligt. Balkonger är upphängda med dragstag och vilar på ”knivar”, som minimerar kontakten med insidan och därför även köldbryggor. Även runt fönster har köldläckaget minimerats med en tät konstruktion. I soliga lägen ser solavskärmning till att man inte får in för mycket värme i lägenheterna. Bergvärme med värmepumpslösning ger positiva effekter. I kök och badrum används snålspolande kranar/duschar. I kök används effektiva volymkåpor.



BILD 4:7:1 Perspektiv från sydväst.

4.7 Kvater M1

Mannersons Södra Värtan AB genom Vera Arkitekter

Arkitektonisk idé

Projektet innehåller två hus med olika volym- och fasadgestaltning. Husens fasader mot det offentliga stadsrummet har givits en relief som bidrar till formrikedom och ett representativt arkitektoniskt uttryck. Det lägre lamellhusets breda pilastrar ger fasaden en vertikal betoning, samtidigt som fasadens djup och materialverkan gör att huset uppfattas som tungt och vilande. Det högre punkthusets bas har ett släktskap med lamellhusets fasad, medan de övre våningarna har ett vertikalt listverk med tunna utstickande konsoler som betonar byggnadens reslighet. Fasadens relief möjliggör grunda balkonger mot gatan och planteringsnicher



BILD 4:7:2 Perspektiv från söder.

i gatunivå. Balkongernas begränsade djup bidrar till ett välavvägt förhållande mellan vertikala och horisontella fasadelement.

Mötet med gatorna

Fasadarkitekturen ger bottenvåningen en rytm och indelning mellan olika verksamheter. Byggnadens innehåll görs tillgängligt genom att de olika användningarna artikuleras i gatufasaden. Lokalerna ges stora glaspartier, de gemensamma bostadsentréerna gestaltas som mer slutna – men med möjlighet att se in och genom entréhallarna. Annorlunda bostäder; små studios med privata trappor ut till gatan, bidrar till en bland-

ning som berikar stadsrummet. Här fungerar också fasadnischerna som ett utrymme för den boende att med blomlådor och krukväxter forma bostadens möte med gaturummet. Den formbara gränsen mellan olika användningar återkommer även inne i byggnaden, där passager mellan trapphusentréer och lokaler knyter samman boende och servicefunktioner.



BILD 4:7:3 Fasader från sydväst.

Material och färgsättning

Föreslagna material och kulörer; ljusgult tegel, ljust grå natursten, varmgrå betong, ljust puts, har valts med tanke på deras förmåga att föra ned ljus till det gaturummet. Detaljutförande i socklar, smide, avteckningar och utsprång utformas för att vara beständiga.

Hållbarhet

Energikravet på 45 kWh/m² har på flera sätt påverkat arkitektur och systemval. Husens planform, rummens form och orientering, samt fönsteröppningars storlek och placering har studerats utifrån energiförbrukning och tillgång till dagsljus. Fasadernas ut-

formning med pilastrar och konsoler minskar köldbryggor från balkonger till den invändiga stommen. Solceller som placeras på taket ger ett ytterligare tillskott av lokal förnyelsebar energi.

För att främja mer hållbara transporter prioriteras cykeln i utformningen genom cykelanpassade hissar med bredare korgar och dörrar, lättåtkomliga cykelrum som placeras vid varje trapphus och som har möjlighet för laddning av el-cyklar, samt gemensam cykelverkstad. Det kommer även finnas ett antal gemensamma stand-ardcyklar, lådcykel samt cykelkärra som

alla boende kan nyttja. Fokus har även legat på hög detaljeringsgrad i fasad och variation i utformning av bottenplan med integrerad växtlighet. Detta ska bidra till ett mer upplevelserikt stadsrum som gör det mer attraktivt främst för fotgängare och cyklister att vistas i denna miljö.

Gemensamma utrymmen är utformade för att skapa platser för möten, som trapphusentréer, gemensamhetslokaler i växthus på tak och välplacerade takterrasser för både avkoppling och aktivitet som matlagning och lek. Informella passager mellan trapphusentréer och angränsande lokaler



BILD 4:7:4 Fasadutsnitt tegelfasad med omfattningar av betong.



BILD 4:7:5 Fasadutsnitt putsad fasad med stenomfattningar.

gör lokal service mer tillgänglig samt integreras förutsättningar för att boende även ska kunna nyttja en del av dessa utrymmen efter kontorstid.

Vegetation integreras på både tak och husgavlar för att skapa förutsättningar för olika typer ekosystemtjänster. Odlingmöjligheter för boende kommer finnas. Vissa utvalda platser på taket anläggs med djupare planteringsbädd som möjliggör att även mindre träd kan uppföras.



BILD 4:8:1 Perspektiv från gata.



BILD 4:8:2 Perspektiv från gård.



BILD 4:8:3 Perspektiv från förskola.

4.8 Kvarter M2

Byggnadsfirman Erik Wallin AB genom Johannes Norlander Arkitektur

Arkitektonisk idé

Gestaltningen av Hus M2 är av hög arkitektonisk kvalité med omsorgsfullt bearbetade detaljer i såväl stadsrum som i de privata lägenheterna. Den tar sitt ursprung i gedigna stadsmässiga principer som bygger på innerstadens kvalitéer och täthet. Fasaden ges en representativ och sammanhållen gestaltning där delarna underordnas helheten. Byggnaden utformas som ett klassiskt stenhus, med ett geometriserande uttryck och djupt sittande fönster, vilket ger ett robust och stadsmässigt intryck; en samtida gestaltning med klassiska proportioner.

Lägenheterna återkopplar till äldre tiders uppskattade bostadsarkitektur med rum i fil och generösa pardörrar, vilket ger en representativ och luftig upplevelse. Entrérummet är genomgående med utblickar mot såväl gård som gata. Våtenheter placeras centralt i lägenheterna, vilket skapar arkitektoniska kvalitéer som rundgång och genomblickar. Kök och köksförvaring placeras som fristående objekt i rummet vilket artikulerar och renodlar enkelheten och proportionerna i rumsupplevelsen. Lägenheternas inre ytskikt utförs i puts som skänker rummen en ytterligare känsla av materialitet och beständighet.

Med balkongfasad mot gata och vatten så avhjälpas bullerproblematiken med hjälp av en så kallad ”dubbelskalsfasad”. Fasaden uppförs av tunga material som ytterligare bidrar till minskat buller. I bostäderna kan det anordnas akustikputs i undertak.

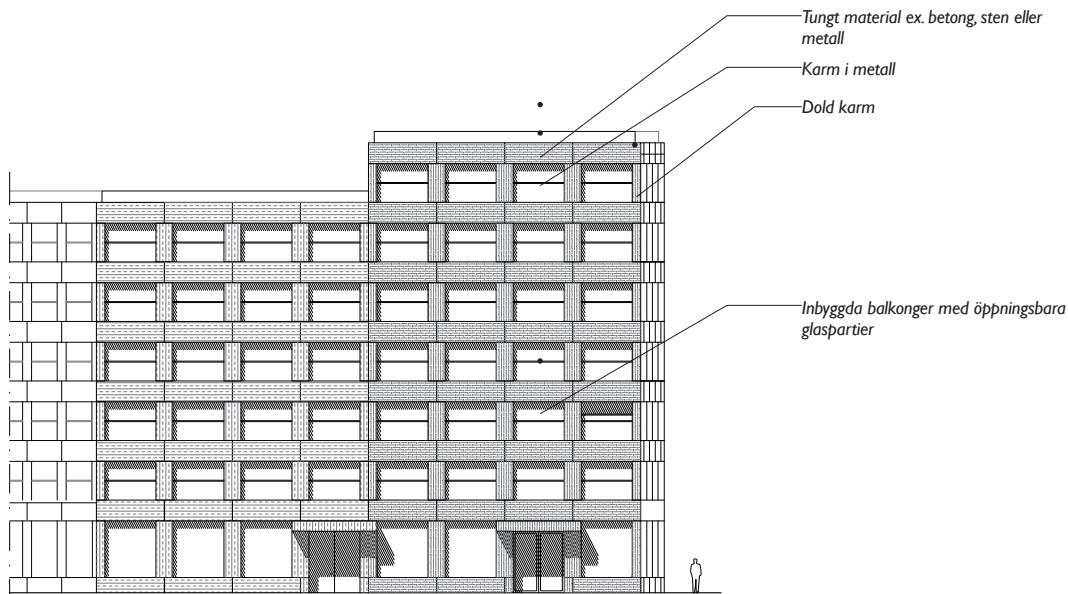


BILD 4:8:4 Fasad.

Mötet med offentlig miljö

Förskolans mindre och mer privata rum är placerade mot gården, medan de större lek- och umgängesrummen placeras mot gatan och bidrar till aktivitet och variation i gaturummet. En lokal är placerad i hörnlaget mot vattnet för att bidra till ett levande och upplevelserikt stråk längs kajen. Portar artikuleras med en indragning och ett utskjutande skärmtak som skänker en mänsklig skala och en rytmm till gaturummet. Balkongerna mot gatan ger fantastiska vyer mot Mälaren, men i sin inbyggda gestaltning så upplevs de som en del av en gedigen och återhållen stadsfasad.

Material och färgsättning

Förslaget är gestaltat med en fasad av matrisgjutna betongelement liknande tandhuggen kalksten. Fasaden kan även tänkas gestaltas med andra tunga material såsom sten, metall eller betong i jordnära färgsättning. Den horisontella volymen kan brytas upp i flera delar med en subtil variation i materialutförandet såsom exempelvis en lätt skillnad i kulör eller en varierande matrisgjutning i betongelement. Fönsterpartier utföres i lackad eller anodiserad metall med en varm kulör som samspelar med övrig fasadgestaltning. Karmar monteras med dold infästning för att förstärka fasadens tyngd och tydlighet och förbättra fönsterpartiernas energiprestanda.

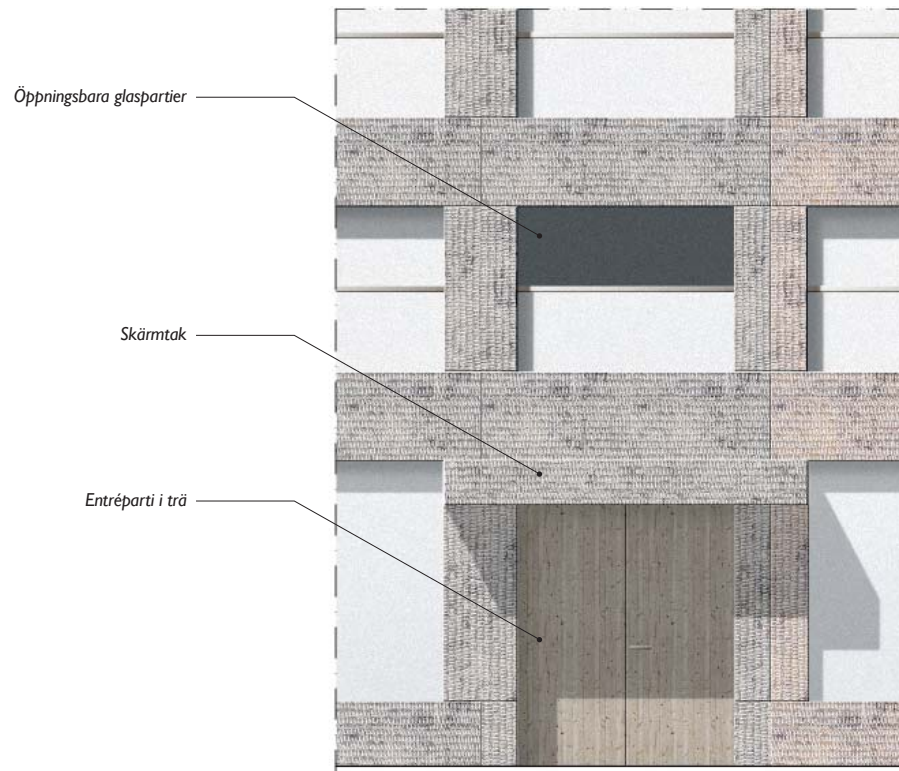


BILD 4:8:5 Fasadutsnitt.

Hållbarhet

Balkongplattan läggs upp på balkongens fasadelement vilket minimerar köldbryggor i klimatskalet. Balkongfasaden skapar även en halvtempererad zon som bidrar till ett mindre uppvärmningsbehov. Fasadgestaltningens generella och geometriska utförande gör även att fönsterstorlekar och utförande enkelt kan anpassas för att nå önskade energimål.



BILD 4:9:1 Perspektiv från park.



BILD 4:9:2 Interiörbild.

4.9 Kvarter M3

CA Fastigheter AB genom Lomar Arkitekter

Arkitektonisk idé

Den arkitektoniska idén utgår från fyra separata husvolymer som tillsammans bildar en stadsfront av stående rektanglar. På håll upplevs volymerna närmast som fyra skivor som bildar en fond mot parken. På närmare avstånd kompletteras skivmotivet med en subtil djupverkan, såväl i bottenvåningarna som högre upp på fasaden, vilket kommer till uttryck i bland annat tegelsättningen. Även spelet mellan offentligt och privat är centralt för projektet. Utöver den tydliga gränsen mellan stad och bostad, kommer detta spel till uttryck också i byggnadsvolymernas inre disposition. På bottenplan förläggs verksamhetslokaler mot gatan och bostäder med uteplatser mot innergården. Trapphusen är genomgående för att skapa en kontakt mellan gata och gård.

I lägenheterna är kök och vardagsrum generellt placerade mot parksidan medan sovrummet ligger mot innergården. Också här finns tvärgående siktaxlar genom lägenheterna och huset, från innergård till park. Även på taket återfinns denna kvalité, men här betonas framförallt den fria rörligheten i takets väst-östliga riktning.

Mötet med offentlig miljö

Samtliga bottenvåningar inhyser verksamhetslokaler. Hörnlaget mot parken är särskilt gynnsamt för kommersiell verksamhet och har alla möjligheter att bli en naturlig träffpunkt.

Bottenvåningarna ägnas omsorg i flera skalar. Det sker dels genom tegelsättningen som skapar en djupverkan med sina livförskjutningar, men också genom de täta partiernas vertikalitet som markerar mötet med gatan och mark, samt



BILD 4:9:3 Flygperspektiv



BILD 4:9:4 Fasadbild som visar material, färgsättning, hantering av bottenvåning m.m.

utformningen av draghandtag och andra detaljer. Men även i en större skala markeras variationen i och med varje hus bottenvåning får en tydlig egen identitet. Trähuset får en helt inglasad bottenvåning vilket ger den ovanförliggande "träskivan" ett nästan svävande uttryck. Den uppglasade bottenfasaden blir ett horisontellt band vilket kontrasterar mot de båda omkringliggande tegelfasadernas vertikalitet.

Materialval och färgsättning

Valet av material har utgått från varma toner, naturlig uttryck och variationsrikedom. Två av fasaderna kläs i tegel. Mellan tegelfasaderna inpassas en träfasad och längst ut mot hörnet en ljus stenfasad. Tillsammans bildar material och färgsättning en varierad helhet som underrättar sig kvarteret och staden, men framförallt den framförliggande parken.

Hållbarhet

De hållbarhetslösningar som kan nämnas är bland annat släta fasader för att minska antalet köldbryggor och maximera dagsljusinsläppet. De tvärgående siktaxlarna ökar ljusinflödet i köket även de tider på dagen när solen ligger på från andra hållet.

De fyra huskropparna får en gemensam cykelhiss ner i garageplan, en viktig markör att cyklandet prioriteras. Taket har utöver en större gemensam takterrass även gemensamma odlingsytor, soldäck och doftträdgård. Tillsammans bidrar dessa kvalitéer inte bara till en större ekologisk mångfald utan även möjlighet till social samvaro mel-

lan de boende i husen. På vindsvolumerna läggs sedumtak på vilket det finns utrymme för solpaneler.



BILD 4:10:1 Gata.

4.10 Kvarter N1

Seniorgården AB genom AIX Arkitekter

Arkitektonisk idé

Vi eftersträvar arkitektonisk variation inom kvarteret och har gestaltat volymerna med olika uttryck och material. En formmässig brokighet ger orienterbarhet och skapar hemkänsla och vi har aktivt arbetat med den levande lokalgatan som målbild. Genom att skapa gaturum med många entréer, täta sittplatser, träd och växtlighet skapas den levande staden.

Gemensamt för de tre husen är ljusa kulörer med gröna inslag. Det gröna är en sammanhållande idé om tak, fasad- och markgrönska för att skapa trevnad, vackra miljöer och bidra till att stärka den biologiska mångfalden.

Möte med offentlig miljö

Att skapa bottenvåningar som berikar gatan har varit en av våra utgångspunkter. Här är det tätt mellan entréerna och genomgående hög bottenvåning. Längst lokalgatan ligger bostäder i kontakt med gatan via trappor till egna entréer. Cykelrum, verkstad och, gemensamhetslokal har sina entréer från gatorna vilket också bidrar till att skapa liv och rörelse. Det finns upprepade sittplatser längs fasaden i gatuplan för att Seniorgårdens boende och andra ska kunna slå sig ner i gatumiljön och vila eller umgås med nya eller gamla bekanta.



BILD 4:10:2 Flygvy.

Material och färgsättning

Hus 1, som ligger i hörnet vid Södra Hamnvägen, har fått en tyngd och representativitet som passar en gata av den storleken. Fasaden består av tegel i två nyanser och taket är ett biotoptak. Fasaden har bearbetade detaljer, relief- och mönsterverkan. I bottenvåningen finns en lokal och en entré som annonserar sig väl genom en upplyst träklädd kil. Tyngden i tegelfasaden kontrasteras fint i balkongfronterna som är lätta, ornamentalska och guldgilttrande.

Hus 2, är det sociala huset. Här finns kopplingen både till mark och himmel genom levande bottenvåningar med privata entréer mot gatan och en stor gemensam takterrass för



BILD 4:10:3 Fasadbild som visar material, färgsättning och hantering av bottenvåning m.m..

alla boende. Huset har grönska på flera olika nivåer från takets pergola och växthus via blomlådor vid fönster till rabatter längs delar av fasaden. Sockeln är klädd med en ljus sten och fasaden i övrigt utgörs av ljusa skivor. Fönster och blomlådor har en grön nyans.

Hus 3, längst i norr, har en asymmetrisk form som tillsammans med den diagonala taknocken ger huset en kaxig gestalt. Formen bidrar till en större sammanhängande gård genom att planen smalnar av mot gårdssidan. En ljus grön plåt täcker huset och balkongfronterna. Sockeln bryter av genom en varm brungrå sten som förankrar huset i marken.

Hållbarhet

En stor takterrass för social samvaro samt en gemensamhetslokal i utmärkt läge är två viktiga delar i en ambition om att skapa miljöer som bidrar till ökat välbefinnande. Att underlätta för människor att träffas och minska den ökande ensamheten i samhället är att ta ansvar för de framtida boende.

Lättillgängliga cykelrum är ett av många små viktiga bidrag som förbättrar miljön och stärker människors fysiska hälsa. Sedum- och biotoptak samt mycket växtlighet på terrass och i fasad är ytterligare satsningar för en bättre framtida miljö.

I några av lägenheterna utgör ett växthus på balkongen en bullerskärm som löser problematiken. Genom att skapa en vacker skärmning med dubbel användning skapar vi mervärden för de boende.

Taket i hus tre får sedum mot norr och den delen som är vinklad mot söder utreds för solceller, en alternativ placering kan vara taket till hus ett där solceller skulle kunna kombineras med det planerade biotoptaket.



BILD 4:11:1 Perspektiv från Södra Hamnvägen.

4.11 Kvarter N2

AB Borätt genom Alessandro Ripellino Arkitekter

Arkitektonisk idé

Gestaltningen är formad utifrån tre utgångspunkter:

- 1) Läget i den nya stadsdelen
- 2) Maximal energieffektivitet
- 3) Platsens industrihistoria

1: Det goda solläget gav målet att tillskapa generösa balkonger mot stadsgatorna. För stadsmässigheten var det avgörande att balkongerna inordnas i fasaden och är en integrerad del av gestaltningen. Balkongutformningen syftar även till att lösa hantering av trafikbullret.

2: För att inte skapa köldbryggor med energiläckage har balkongerna fått egen bärning.

3: Balkongernas bärande stålbalkar bildar ett tydligt sammanhängande mönster i fasadlivet. Formspråket är inspirerat av områdets historia, med inspiration från kvarter-

snamnet Donostias pirar och Värtans lastkranar.

Mötet med offentlig miljö

Varierande gestaltning som skapar en upplevelserik gatumiljö har prioriterats. Utmed Södra Hamnvägen föreslås lokaler och bostadsentréer. Fasadintegrerade sittbänkar föreslås för stadsliv och som uppmuntran till promenad, också för de som inte vill gå så långt i taget.

För att skapa god tillgänglighet till bostadsentrén föreslås en interiör koppling mot vistelsegatan. Detta uppmuntrar till grannsamverkan då rörelsemönstret inom kvarteret underlättar möten mellan grannar. Bottenvåningen är förhöjd för att skapa flexibilitet över tid. Längs vistelsegatan finns många olika program. Närmast Södra Hamnvägen föreslås lokaler. En portik till gården och en föreslagen cykelverk-



BILD 4:11:2 Bottenvåning mot vistelsegatan. Helglasade bostadsentréer med screentryckt mönster, indrag framför cykelverkstad ger yta under samma tak samt uteplatser.



BILD 4:11:3 Perspektiv från vistelsegata: privata uteplatser med staket och glasade bostadsentréer som kliver fram till gata.



BILD 4:11:4 Donastias pirar
BILD 4:11:5 Värtans kranar.



BILD 4:11:6 Sittbara nischer mot Södra Hamnvägen.



BILD 4:11:7 Flygvy över kvarteret.

stad ligger indraget och får därmed en förplats med tak. Uphöjda privata uteplatser ger grönska, närvaro till gatan och ökar entrétheten. Bostadsentréerna kliver fram i fasadlivet med tydliga och inbjudande vindfång.

Material och färgsättning

Fasaderna består av skivmaterial, stålbalkar och screentryckta glas. De släta fasaderna är skisserade som skivfasader tex cembrit eller skärmtegel. Skivfasaderna ges olika mönstersättningar på olika delar av huset. Hörnhuset föreslås få mer gräng och varierande kulör medan övriga delar blir släta och enfärgade så plattsättningens fogar skapar karaktär. Balkongräcken utförs i glas med mönsterverkan som samspelar med bärningen. Räcket bärs på insidan av balkongernas bärverk, utfört med kraftiga nakna stålbalkar i ett karaktärskapande mönster. Gröna tak föreslås bestå av biotoptak. På hörntomtens större vistelseyta föreslås ett växthus/or-

angeri mot den sydvända hissvägen. Orangeriet förlänger säsongen för takterrassens nyttjande. Glasracket utformas som vindsydd för ett bra mikroklimat på terrassen.

Hållbarhet

Bottenvåningens utformning ska leda till rörelse runt och genom kvarteret, vilket skapar möten mellan grannar. Genomgående entréer, gemensamma cykelrum och portik med sopsugsnedkast skapar in-/utgångar där möten uppstår för social hållbarhet.

Byggnadsvolymen har gestaltats för att minimera energibehovet. Förslaget har därför en sammanhållen volym för god formfaktor. Förslagets långsgående balkonger erbjuder större fönsterytor med fast karm för minskad energiförlust. Det kan ge större glasyta för samma energiläckage och glaset behöver inte vara öppningsbara när de kan

putsas från balkongen. Balkongerna ger också skuggning som minskar värmelasten. Trapphusfönster ger dagsljus och minskar nyttjande av belysning. De ljusa trapphusen lockar även till större nyttjande av trappa istället för hiss. I förslaget står cykeln i centrum. Cykeltalet ligger på 3,4 och cykelpool med både elcykel, lådcykel och cykelverkstad föreslås i entréplan.

Utöver generösa ytor i gatuplan har även garaget gestaltats för bästa möjliga tillgänglighet till cykelparkeringen. Hissen utformas till en välkomnande cykelhiss varifrån man lätt når samtliga cykelgarageplatser med dubbla cykelställ samt vägghängda cyklar. Med exponerade, inbjudande och ljusa cykelrum sätter förslaget cykeln i första rummet.

4.12 Kvarter O1

Wallenstam AB genom Sandellsandberg arkitekter

Arkitektonisk idé

Hamnmagasinet och Kollektivhuset är två innovativa byggnader i kvarteret O1 i Södra Värtan. Sandellsandberg har i samarbete med Wallenstam tagit fram ett koncept som vill blåsa liv i det gamla begreppet Kollektivhus, anpassat till hur vi ser på det idag och utifrån de tekniska möjligheter vi har idag. De två byggnaderna har olika gestaltungsuttryck. "Hamnmagasinet" som ligger vid kajen, anspelar på platsens historia och dess hamnestetik. Med sin tegelfasad och sitt burspråk påminner det om äldre magasinbyggnaders inlastningssystem.



BILD 4:12:1 Detalj, Hamnmagasinet bottenplan.

"Kollektivhuset" har med sina runda hörn och balkonger ett mjukt formspråk. Det sticker ut och bidrar till en större variation av arkitektur i Södra Värtan.

Utöver sina särpräglade gestaltningar riktar de sig också till olika målgrupper. Kollektivhuset består av mindre lägenheter för en yngre målgrupp. Denna målgrupp är miljömedveten, driver ofta egna företag, är sociala, delar gärna på saker och äger sällan en egen bil.



BILD 4:12:2 Perspektiv från nordost mot Hamnmagasinet och gata 3 med Kollektivhuset i bakgrunden.

I hamnmagasinet har varje våning två stora lägenheter med ett paradsläge och panoramautsikt över Lilla Värtan. Läget, arkitekturen och den höga standarden kommer göra dessa lägenheter till några av Stockholms finaste. Här är målgruppen främst barnfamiljer som behöver lite större boende. Mixen mellan de mindre lägenheterna i Kollektivhuset och de större i Hamnmagasinet skapar en social mångfald i projektet.

Möte med offentlig miljö

Bottenvåningarna kommer att vara öppna och sociala med lokaler och gemensamma ytor för de boende. Entréerna, både privata och gemensamma, bidrar till ett aktivt flöde i byggnaden. Tillsammans med uppglasade partier och publika lokaler i bottenplan upplevs stråket längs gatan som en levande och trygg plats.

Entrén till kollektivhuset kommer att påminna mer om en hotelllobby än om en entré till ett flerbostadshus. Här finns möjlighet att umgås, jobba lite eller bara ta en kaffe. I anslutning till lobbyn kan ett cafe/



BILD 4:12:3 Perspektiv från Mittgatan mot Kollektivhuset och öppningen in mot innergården.

bar finnas vars bardisk även kan fungera som en reception till kollektivhuset. Här kan bud lämna in paket och gemensamma ytor bokas.

Kollektivhuset har en lutande taklinje. I hörnet Mittgatan /Gata 3 markeras tydligt det uppglasade orangeriet med ljus och växtlighet och blir likt en lykta som riktar sig mot korsningen i husets lägsta punkt.

Hållbarhet

Projektet kommer att ha aktiva och gröna tak. Delar av takytorna kommer att täckas med växtbäddar och solceller. Här finns också stora uteplatser för de boende som används för odling och mötesplatser. I kollektivhuset kommer det att finnas flera gemensamhetsytor och funktioner för de boende. Orangeriet i anslutning till takterrassen blir en oas i huset, även vintertid. En mötesplats där de boende både kan odla och ordna gemensamma middagar och fester.



BILD 4:12:4 Skiss, Kollektivhusets entré utformas som en lobby.



BILD 4:12:5 Skiss, Det gemensamma orangeriet.

Material och färgsättning

Kollektivhusets fasad är klädd med en keramikplatta. Plattans blå ton skapar en livfull fasad med ett annorlunda uttryck. Sockelvåningen knyter an till det hamnnära läget och platsens historiska karaktär med sin rytm av snedställda träbalkar varvade med glaspartier.

Hamnmagasinet är i traditionellt rödbrunt tegel. Bottenvåningen och indragen takvåning i träpanel. Tegelförbandet vid fönsterna varierar och skapar en livfull fasad.



BILD 4:13:1 Vy från vattnet.



BILD 4:13:2 Detalj av fasad i gatunivå.

4.13 Kvarter O2

Veidekke Bostad AB genom Belatchew Arkitekter

Arkitektonisk idé

Takvolymerna skapar från vattnet en tydlig och karaktäristisk silhuett som blir en del av Stockholms nya vattenfront. Taklandskapet är varierat med uttrycksfulla byggnader i fasadmateriell i metall och glas som står mot de mer robusta fasaderna. Gestaltningkonceptet tar sin utgångspunkt i att ge möjligheter för ljusa och genomgående lägenheter med utsikt över vattnet som dessutom klarar att avskärma bostäderna från allt för värmealstrande solinstrålning. Fasadkonceptet bygger på en variation både i horisontal- men framför allt i vertikalled.

Mötet med offentlig miljö

I bottenvåningar finns lokaler i olika storlekar som skapar många entréer men även ett större miljörum. Från kajpromenaden kan man genom entrépartierna se genom trapphusen och gården. Sockelvåningarna varierar med olika material. Entréerna markeras med omfattningar i avvikande material och för att skapa variation bidrar materialval, kulörer på glasparter och skyltfönster till småskalighet och ytterligare detaljeringsgrad.

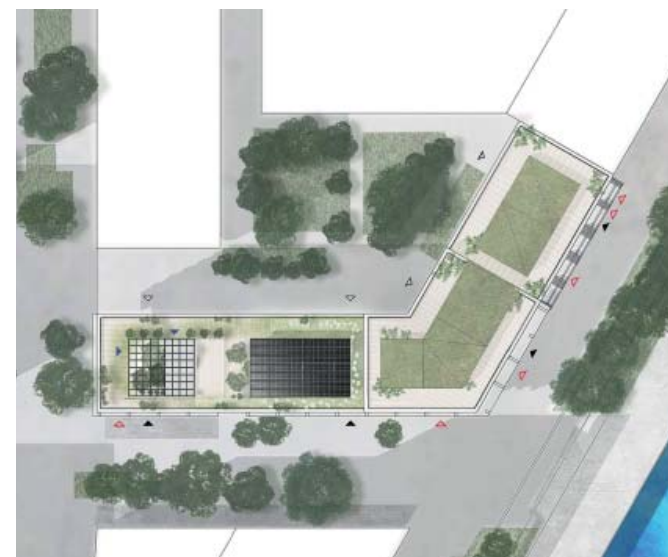


BILD 4:13:3 Situationsplan.

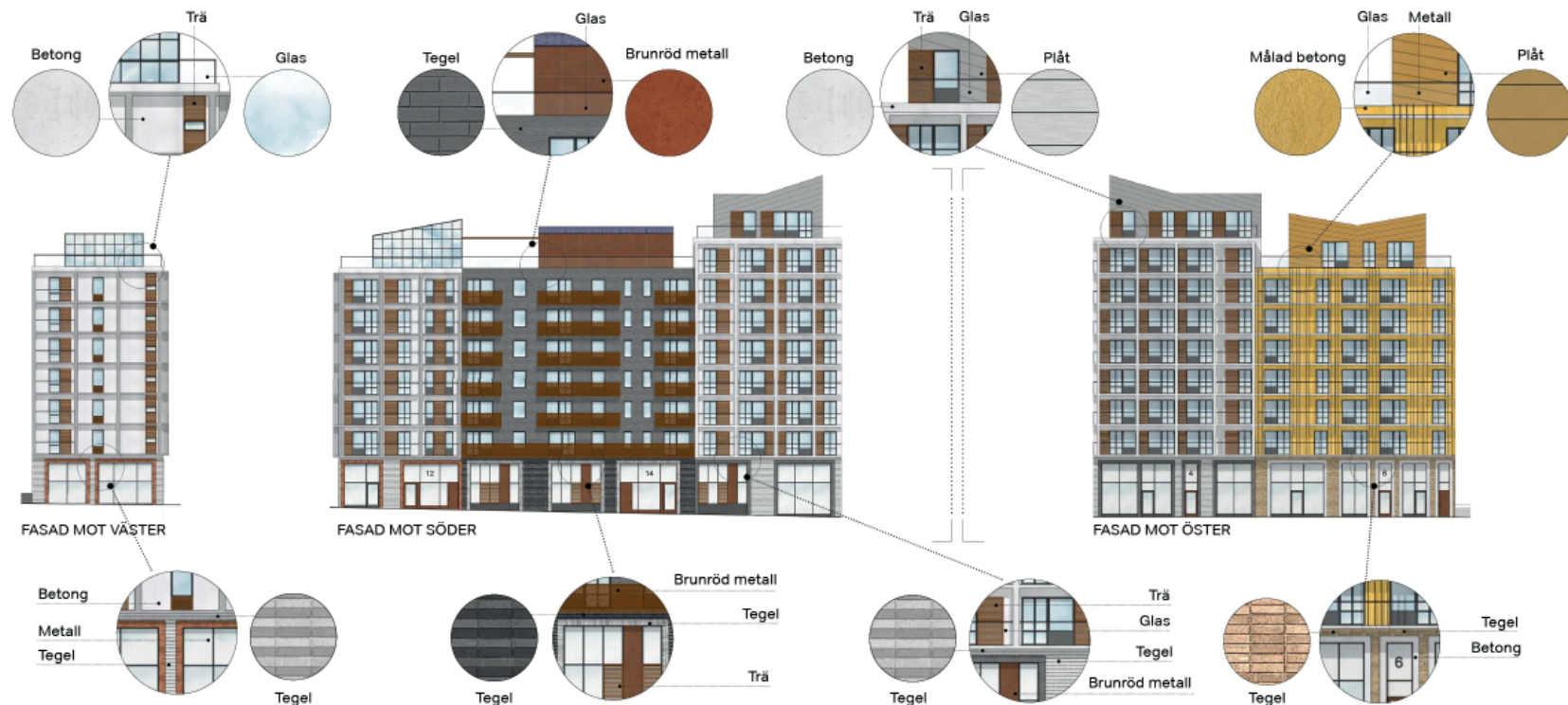


BILD 4:13:4 Fasadbild som visar material, färgsättning, hantering av bottenvåning m.m.

Material och färgsättning

Fasaden längs kajen har delats i två delar med olika uttryck. Fasaden över hörnet har fått en ljus betongyta gjuten mot en brädform. Ett ramverk vid balkongfronten delar in och skärmar av för solljus, buller och insyn. Rörliga jalousier varierar uttryck och dämpar solinstrålningen när det behövs. Balkongfronterna är av glas för att inte skymma utsikten. Sockelvåningen har klätts med ett rustikt, grått tegel. På taket finns ett penthouse med uttrycksfulla takformer över hörnet.

Den andra kajfasaden har fått en yta i målad betong i en ljus, gul och varm ton. De glasade balkongfronterna har en vertikal

metallkonstruktion med varierad indelning för att skapa skuggverkan på fasaderna och skärma av från solen. Sockelvåningen har fått en varmtonad tegelfasad. Byggnaden har ett penthouse på taket med en guldaktig metallfasad.

Lokalgatans fasader har delats i tre delar, där hörnfasaden blir den sammanhållande enheten. Den mittersta fasaden har balkongfronter i perforerad plåt mot en mörkgrå tegelfasad. Sockelvåningen har en något mörkare tegelfasad med rustik yta. Fläkttrummet på denna del av byggnaden har klätts med fasadmaterial av brunröd metall.

Hållbarhet

Byggnadens form är enkel och kompakt utan indrag. Våutrymmen har fått en central placering för att möjliggöra korta dragningar av ventilationskanaler och vatten. Ett ramverk vid balkongfronterna och en vertikala mellankonstruktioner delar in och skärmar av för solljus, buller och insyn. Fönster mot utsatta väderstreck förses dessutom med rörliga jalousier och alla fönster har plats för mellanliggande persiennier. Målet är att Svanenmärka huset.

Det är god tillgång på cykelparkeringar i hög kvalitet med goda låsmöjligheter. Ett mindre antal cykelplatser ges utrymme på

gården medan det största antalet finns i källarplan. Platserna är lätt tillgängliga via hiss och garage. Breda dörrar och cykelvänliga trösklar underlättar vid transport ner till källarplanet. I anslutning till cykelparkering finns även plats för mindre serviceyta och luftpump.

På taken finns större gemensamma, gröna taktytor där det även finns möjlighet att alltid finna sol, skugga under en pergola eller lä för vind i anslutning till det gemensamma växthuset. Taket på fläkttrummet utnyttjas för solcellsteknik och på väggarna klättrar växter.



BILD 4:14:1 Perspektiv uppfifrån mot öster.

4.14 Kvarter P1

Midroc Property Development genom White

Arkitektonisk idé

Denna del av kvarteret är indelad i tre, tre hus som möter tre olika gator, Boulevardhuset, Grändhuset och Ambassadvillan. De tre husen har var sin arkitektoniska identitet, men får ett gemensamt sammanhållande motiv genom sockelvåningens tegelbågar, detaljering och färgsättning.

Boulevardhuset

Stadens ambition att skapa en sammanhållen arkitektur där delarna underordnas helheten har här tagit sitt uttryck i en fasad som är strikt geometriserad. Fasaden består av murade tegelvalv som bildar ett rutnät som spänner över hela fasaden. Sockelvåningen markeras kraftfullt bl.a. genom en högre våningshöjd. Det murade teglet, den strikta fasadindelningen och de ståtliga bågarnas gest ger Boulevardhuset sin karaktär som passar väl in här.

Ambassadvillan

Som en solitär står Ambassadvillan i hörnet av Gränden och den något livligare vistelsegatan i norr. Byggnadens namn signalerar stadga och självklarhet: en avläsbar symmetri och en horisontell 1-4-1-indelning. Husets hör samman med Boulevardhuset och Grändhuset genom sin tegelarkitektur, detaljutformning, den tydliga sockeln och den geometriska indelningen. Husets tak kröns av en gemensam samlingslokal med tillhörande trädgård.



BILD 4:14:2 Detalj från sockelvåning.

Grändhuset

Huset en geometrisk rytm med ett storskaligt rutnät som på Boulevardhuset men med en annan materialitet. Längsgående balkonger ger fasaden ett djup. Utanför lägenhetsentréerna skapas en halvprivat plats för odling och umgänge. Längs med de fribärande balkongernas pelare klättrar växter som på sikt kommer ge fasaderna en grönare, ännu mer levande karaktär.



BILD 4:14:3 Vy från Södra Hamnvägen in i gränden.

Mötet med offentlig miljö

I Södra Värtan har Stockholm stad utvecklat tydliga gestaltungsprinciper och gatukaraktärer. Södra Hamnvägens eftersträvade stadsfront, den i princip bilfria gränden och den inre lugna lokalgatan. Dessa tre uttryck har legat till grund för de karaktärer vi har valt att ge våra byggnader. Med butiker och dubbelhöga ateljélägenheter mellan murade tegelbågar får gatan liv längs hela sockelvåningen. Längs den lugna grändgatan skjuts fasaden tillbaka 1 m för att skapa en förgårdsmark för de bostäder som har sin entré från Gränden. Detta bidrar till att skapa en levande plats som används utanför bostadshuset.

Material och färgsättning

Byggnaderna är sammanhållna med varma jordkulörer, rödbrunt tegel och roströd plåt, som ton i ton spelar med materialens olika egenskaper på ett subtilt och elegant sätt. De tre byggnaderna hålls ihop till sitt uttryck med kulör och material men har samtidigt vart sitt uttryck i detaljer och komposition.



BILD 4:14:4 Vy från gården.

Hållbarhet

Det ska vara lätt att göra rätt och det kommer inte behöva gå åt mer energi än nödvändigt att bo här. Med en hög isolering och täta glaspartier kommer byggnaderna att ha en mycket låg energiförbrukning på nedåt 40kwh/m². Med solceller på taket kommer 6 % av de boendes hushållselförsörjning direkt från solen alternativt kan 10 elbilar laddas för att köra 400 mil per år.

Förutom solceller på taken kommer de boende ha tillgång till grönska och odlingsmöjligheter samt ett festhus att samlas och mötas i. Även på gården finns mycket grönska, i gräs, träd och buskar och stora gemensamma ytor att umgås på. Jorden och växterna på tak, i balkonglådor och på gården bidrar till fördröjning av regnvatten och även en plats för insekter och fåglar.



BILD 4:15:1 Fasadbild från lokalgatan som visar gestaltningskonceptet och fastighetens trapphusvisa indelning.

4.15 Kvarter P2

AB Abacus Bostad genom Fojab Arkitekter

Arkitektonisk idé

En stor utmaning är att få ihop detaljplanens intentioner om en strikt, geometriserad, och ordnad arkitektur med byggherrens idé om ett bostadshus som de boende på ett eller annat sätt får påverka med konst. Gestaltningsidén utgår ifrån ett yttre geometrisk grid med en bakomliggande 900 mm djup balkongzon. Den starka moduliseringen gör att stadsmässighet och god proportionering kan säkerställas utåt samtidigt som balkongzonen kan hantera påverkan av konst. Balkonger tillåts skjuta ut genom den yttre fasaden så att lägenheterna delvis får 1400 mm djupa balkonger, något som också är nödvändigt för att klara bullerproblematiken. Vi föreslår fem principer/ fem utbredningar för konst utvändigt, en för varje husdel och en för gården. Varje princip följer ett preciserat färgtema. Principer, kulörteman och regler för applicering av konst på bygganden sammanställs i en manual som tillhandahålls de boende. Byggnaden levereras

vid färdigställandet med monokroma färgfält i balanserade nyanser. De som flyttar in huset får, om de vill, arbeta med konst inom dessa fält, inom det utrymme som manualen ger. Idén är att huset skall tåla att förändras över tid men inom överenskomna ramar. Huset skall också fungera som det är utan förändring, med lite förändring här och där eller med total förändring inom de givna fälten. Vi ser framför oss en byggnad som förändras i takt med att nya människor flyttar in och som det är värt att besöka med jämna mellanrum för att uppleva hur huset har utvecklats. Vad som är konst och inte konst är inte så viktigt här. Byggnaden i sig själv är konstverket!

Mötet med offentlig miljö

I bottenvåningen utnyttjas fasaddjupet till indragna entréer och planteringar med sittbara nischer. Bottenvåningen interagerar på så sätt med gatan och inbjuder till vistelse. Den



BILD 4:15:2 Detalj bottenvåning.



BILD 4:15:3 Detalj bottenvåning.



BILD 4:15:4 Exempel på möjlig konst utförd av de boende.



BILD 4:15:5 Perspektiv från Södra Hamnvägen.



BILD 4:15:6 Takterrassen med orangeri och ytor för odling.

relativt höga bottenvåningen innehåller lokaler i hörnen och mot södra Hamnvägen samt lägenheter i mitten av kvarteret mot lokalgatan. Variation skapas genom att fastigheten delas upp i 4 lika delar med varsitt trapphus, samtliga förlagda mot lokalgatan. Varje husdel behandlas olika för att skapa variation inom det överordnade geometriska temat. Särskild omsorg ges bottenvåningens detaljer kring entréer, planteringskärl, sittnisher, balkongfronter mm. Där det förekommer lägenheter i bottenvåningen bearbetas fönsternischernas undre del med spegelglas som reflekterar gatulivet och planteringarna.

Materialval och färgsättning

Fasadmaterial är tegel och möjligen plåt i det yttre skiktet och tegel och puts i det inre. Teglet varierar mellan husdelarna. De monokroma fälten för konst har ett färgtema per husdel som anpassas till respektive fasadmaterial. Balkong-

fronter utförs i smide eller glas. Bottenvåningen föreslås i vissa husdelar få naturstensbeklädnad.

Hållbarhet

Fasadkonceptet med en loggia runt byggnaden har flera fördelar ur hållbarhetssynpunkt, social såväl som ekologisk. Den djupa fasaden blir en vistelseyta för de boende. Fasaden befolkas dygnet runt vilket ger liv och ökad trygghet till gatan. Fasaddjupet gör också att buller, solinstrålning, vind, regn mm kan hanteras. Fönster kan i stor utsträckning göras fasta vilket är bättre ut energisynpunkt. Fasadmaterialen är gedigna och långsiktigt ekonomiskt hållbara. Bygganden föreslås få en takterrass med möjlighet till vistelse för de boende. Här placeras ett orangeri med utekök, ytor för odling och rekreation mm.



BILD 4:15:7 Monokroma färgfält som anger ytor för konst..



BILD 4:16:1 Perspektiv från Södra Värtan.

4.16 Kvarter Q

Wallfast AB genom BSK Arkitekter

Arkitektonisk idé

Kontorshuset förhåller sig med sin reslighet till vattenrummets och hamnverksamhetens stora skala. Det tredelade motivet med trappande burspråk mot vattnet sammanför Stockholms Stads vision om uppdelning av volymen och Wallfasts vilja att manifestera det nya huvudkontoret med en sammanhållen och definierad byggnad. En samlande symbol för hela koncernen som samspekar och bidrar till en arkitektonisk helhet i den nya stadsfronten mot vattnet. Övergripande skall byggnaden mot vattnet uttrycka ett framåtsyftande, internationellt företag med stort ansvarstagande för miljöfrågor. En robust byggnad som uttrycker beständighet och som bjuder sin omgivning på upplevelserikedom genom hög grad av transparens, såväl mot vattnet som i gaturummen. I vårt koncept med transparens har vi också arbetat med en bottenvåning som skapar ett

inomhusstråk mellan ”gränden” och Södra Kajen genom kontorets publika delar och lounge.

Mötet med offentlig miljö

Kontorsbyggnadens bottenvåning utformas med stor variation. Gestaltningen utgår ifrån de olika offentliga rummens karaktär och de publika funktionerna för att skapa upplevelserikedom och trygghet.

Torget

I ”spetsen”, mot det nya torget vid Magasin 1, planeras byggnadens mest publika funktion: ett café med uteservering. Vi tänker oss att detta hörn gestaltas som en ”lykta” att navigera mot när man går mot Södra Kajen från Södra Hamnvägen. Stora ekglaspartier med många öppningar. Skärmtak ovan entrépartier med undersidor av trä med



BILD 4:16:2 Perspektiv bottenvåning mot torget och magasin 1.

infälld belysning, täta väggdelar och sockel av ljusgrå natursten.

Södra Kajen

Byggnadens längsta fasad är mot Södra Kajen. Stor vikt läggs därför vid att bryta upp det långa gatulivet och skapa variation. Närmast Torget i söder karaktäriseras uttrycket av stadsmässighet, stensockel och stora ekglaspartier. I fasadens mittparti övergår uttrycket till att bli mer representativt för huvudkontoret. Stora glaspartier som välkomnar in till receptionen, loungen och utställningsytor. Detta övergår sedan mot norr till att åter bli mer traditionell stadsmässig karaktär med stora ekglaspartier och natursten.

”Gränden” mellan Q och R

Gränden mellan Q och R har en mer intim och skyddad kar-



BILD 4:16:3 Perspektiv Södra Kajen.

aktär än Södra Kajen. Under strängare väder rör man sig hellre i detta gaturum än vid Kajen. Caféet och kontoret får entréer även från den här gatan. Kontorsbyggnadens volym trappas mot väster för visuellt föra ner terrassernas grönska till gaturummet och skapa en mjukare övergång mellan kvarterets hög- och lågdel.

Material och färgsättning

Kvarterets fasader skall ha material med tydlig karaktär och naturliga, ljusa, varma kulörer. Vi ser att dessa kommer att utgöras av ljusgrå natursten, ek och glas i bottenvåningen. I de övre våningarna skapas en variation och uppdelning av volymen genom att mittenvolymen blir mer transparent och får högre andel glas. De tätare delarna får en bearbetad plastisk yta. Fortsatt arbete får utreda om detta är ett stenmaterial eller något lättare skivmaterial som formas för att skapa ett intressant ljus och skuggspel.

Hållbarhet

Projektet har höga ambitioner gällande hållbarhet. Ny teknik gällande solceller såväl på tak som i fasad kommer att undersökas vidare och arbetas in i projektet. Terrasserna utformas med stor andel planteringsbara ytor vilket både ger en estetisk upplevelse och teknisk fördel för dagvattenhåtering. För att kunna åstadkomma ett transparent arkitektoniskt uttryck kommer byggnaden att ha fasaduppbyggnader som består av flera skikt för att kunna hantera värmelaster från solinstrålning.



BILD 4:16:4 Fasad, material och kullörskisser.



BILD 4:17:1 Kabinen, Vy från gata Ett.

4.17 Kvarter R

Wallfast AB genom DinellJohansson Arkitekter och C.F. Møller

Arkitektonisk idé

Förslaget har hämtat mycket av sin inspiration från platsens historik. Arkitekturen har eftersträvat en variation med mening. Variationen uppstår med utgångspunkt i de olika programmen, platsens fysiska förutsättningar som buller, vind och ljus. På så sätt blir variationen meningsfull och bidrar till att skapa en upplevelserik stadsbild.

Kvarteren är organiserade med tydliga programenheter runt vertikala och horisontella kommunikationer vilket har styrt volymernas utbredning och materialitet. Varje programpunkt: hotellrum, ettor, tvåor, treor

och fyror är samlade i egna volymer men som binds samman horisontellt och ger därmed en variation av boendetyper för varje våningsplan.

Granngemenskap skapas på 2 nivåer. Dels kring det stora samlande patiorummet, dels i det enskilda våningsplanet där entrékorridor delas med många grannar.

Mötet med offentlig miljö

I kvarterens entréplan placeras de program som bidrar till att fylla gaturummet med stadsliv och puls. Samtidigt är det program som berikar och kompletterar boendemiljöerna och arbetsplatser med servicefunktioner som gym, verkstäder, caféer, restauranger, butiker, mm. Mötet med det publika gestaltas med en gemensam pusselbit för hela kvarteret, en arkadliknande zon, som beroende på funktion ger variationer i utformningen. Vid butiker blir det skyltfönster, vid caféet en vinterträdgård, eller små sittnischer, osv. På så sätt uppnås variation inom ett tydligt gestaltningskoncept. Två



BILD 4:17:2 Kabinen, Vy från gata Ett.

bredda trappor från Gata Två leder upp till den gemensamma upphöjda gården. Anläggning till kvarteren sker från Gata Ett med parkeringsnedfart i kvarter R2.



BILD 4:17:3 Frakthuset, vy från Södra Hamnvägen.

Material och färgsättning

Genomgående används gedigna material med lång hållbarhet och som följer stadens övergripande gestaltungsprogram för Södra Värtan. Materialen har även kopplingen till det marina och till de omgivande hamnbyggnaderna. Tegel, corten, fartygsplåt och betong är traditionella hamnmaterial som står väder och vind. En återkommande detalj är det böjda fasadpartiet, som del är en referens till en form som ofta återfinns på fartyg, men också får en funktion både som solavskärmning och bullerdämpning.

Kvarter kabinen

Fasadgestaltningen har brutits ner i 3 delar. Mot gatan är insida balkong klädd med perforerad stålplåt i olika kulörer för att på bästa sätt absorbera det lågfrekventa bullret från båtarna. Den högsta huskroppen i sydvästra hörnet kröns av ett gemensamt uterum. Gaveln är försedd med tåg uppspända mellan knappar monterade på prefabricerade betongelement. Toppen och gaveln sänder på så vis en tydlig signal om den nya stadsdelens ekologiska profil. Bostads- och kontorshuset är kopplade med en smäcker spång över gatan.

Kvarter frakthuset

Genomgående lägenheter har en generös privat balkong mot gemensam entrébalkong mot gård och en mindre fransk balkong mot gata. Huset har en tydlig vertikalitet. Översta våningen förses med uppstigningstrappor formade likt de på en båt, så kallade kappskott. Huset har en fasad av tegel i olika nyanser.

Kvarter magasinet

Lägenheterna har fransk balkong mot gata och större, långsgående balkong mot pation. Fasaden utförs i tegel och har klara referenser till hamnens magasinsbyggnader. Den franska balkongen utförs av fartygsplåt.

Kvarter skrovet

Lägenheterna har grunda balkonger mot gatan samt djupare balkonger mot gården. Fasaden byggs upp av plåtar i corten med tydliga vibbar från båtbyggandet.



BILD 4:17:4 Magasinet, vy från Gata Två.



BILD 4:17:5 Skrovet, vy från Mittgatan.

Hållbarhet

Miljö och hållbarhetsprofilen i projektet ska synliggöras och vara en drivande gestaltungsdel i projektet. I det fortsatta arbetet handlar det om att kunna arbeta med hållbarhet utifrån ett holistiska perspektiv med många andra aspekter såsom styrning, markanvändning, energianvändning, vattenhushållning, ekologi, material, avfall, föroreningar, transporter, inomhusklimat och innovation.

Byggnaderna ska ta tillvara fri energi från exempelvis solceller, dagsljus och sjövattnen samt nyttiggöra överskottsenergi (förluster), och använda förnybar energi så hög grad som möjligt. Byggnader kan utformas med traditionell passiv teknik, tung frilagd stomme med tröghet för termisk dygnslagring. Målet är Miljöbyggnad Guld med bra inomhusklimat och optimal energiförsörjning.

Genom att skapa förutsättningar för att människor att mötas skapas en social hållbar boendemiljö. Växthus, soldäck och gröna gemensamma terrasser ger ett levande taklandskap. Den gröna och lummiga gården samnyttjas av de boende och ger plats för lek och vila. Entréer är trygga och utformade för att ge liv åt gata. Servicepunkt i form av cykelverkstad, ett lättåtkomligt och laddningsstationer till elcyklar uppmuntrar till hållbart resande. Entréplanet har en generös takhöjd som medger flexibel användning samt ett transparent uttryck och bidrar på så vis till en levande stadsmiljö.



BILD 4:18:1 Flygperspektiv över kvarteret Lybeck.



BILD 4:18:2 Gatuvy.

4.18 Kvarter S, T och U

AFA Fastigheter genom Strategisk Arkitektur

Arkitektonisk idé

Innehållet i kvarteret är bostäder, förskola, kontor och handel. Fastigheten ligger i kraftig suterräng, som mest 7 meter mot Finlandsparken. Suterrängen medför att det skapas mörka ytor som kommer att utnyttjas till handel, parkering, lägenhetsförråd och teknikutrymmen. Lokaler placeras i strategiska lägen i knutpunkter och mot Södra Hamnvägen. Parkering för bilar angörs från Tegeluddsvägen. Cykelparkering anordnas på flera platser i kvarteret och nås både från Södra Hamnvägen och Tegeluddsvägen.

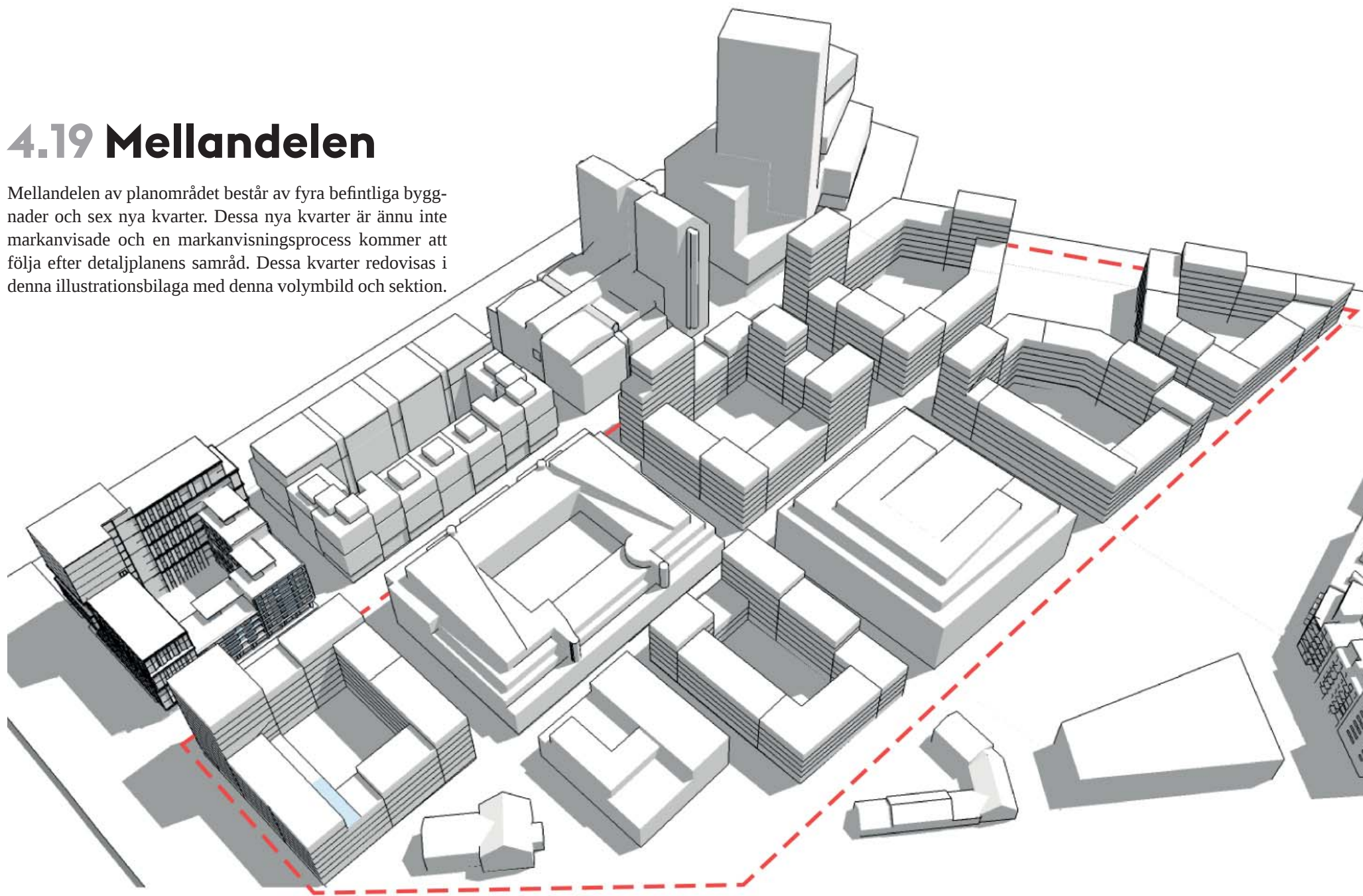
Kvarteret delas i 3 delar/ volymer: Bostadskvarter mot Finlandsparken, ett högre kontorshus med ett mindre fotavtryck i korsningen Tegeluddsvägen och Södra Hamnvägen samt en lamellhusstruktur för bostäder däremellan. Tvärs igenom

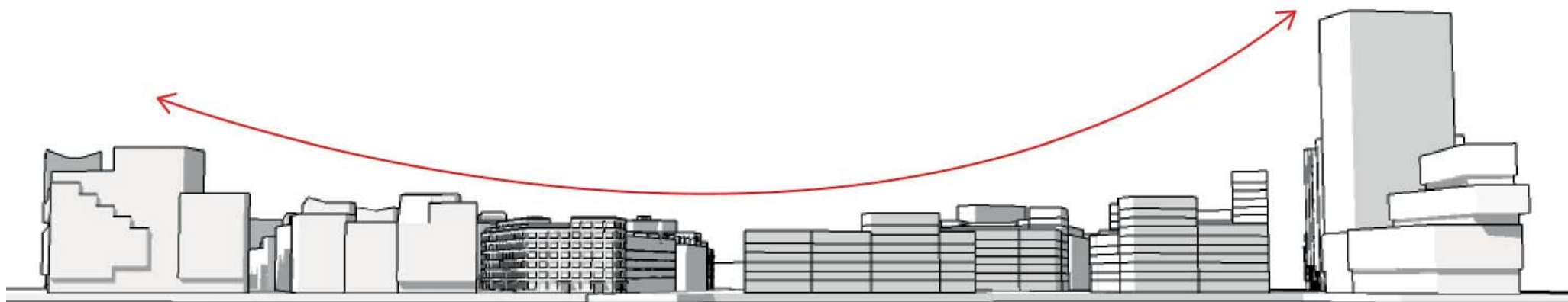
kvarteret skapas en passage som hanterar suterrängen och förbättrar kopplingen mellan Gärdet och Södra Värtan.

Kvarteret ansluter till den norra delen av Södra Värtan. Skalan skall vara en sammanhållen höjd med avvikande accenter med olika nivåer. Utgångspunkten för höjderna är att bebyggelsen mot Tegeluddsvägen ska underordna sig Gärdets punkthusbebyggelse och mot Södra Hamnvägen ansluta i höjd mot den befintliga och nya bebyggelsen.

4.19 Mellandelen

Mellandelen av planområdet består av fyra befintliga byggnader och sex nya kvarter. Dessa nya kvarter är ännu inte markanvisade och en markanvisningsprocess kommer att följa efter detaljplanens samråd. Dessa kvarter redovisas i denna illustrationsbilaga med denna volymbild och sektion.





5. Utformning: Gårdar



I detta avsnitt beskrivs gårdsgestaltningen i de markanvisade kvarteren av respektive byggherre och landskapsarkitekt utifrån gestaltning och hantering av dagvatten.

LANDSKAPSARKITEKTER

KVARTER

-  A
-  BC
-  D
-  L
-  M
-  N
-  O
-  P
-  R

LANDSKAPSARKITEKTER

- Topia Landskapsarkitekter
- Landskapslaget
- BOGL
- Mareld Landskapsarkitekter
- LAND arkitekter
- Andersson Jönsson Landskapsarkitekter
- Fojab Arkitekter
- Karavan landskapsarkitekter
- DinellJohansson Arkitekter/C.F. Møller

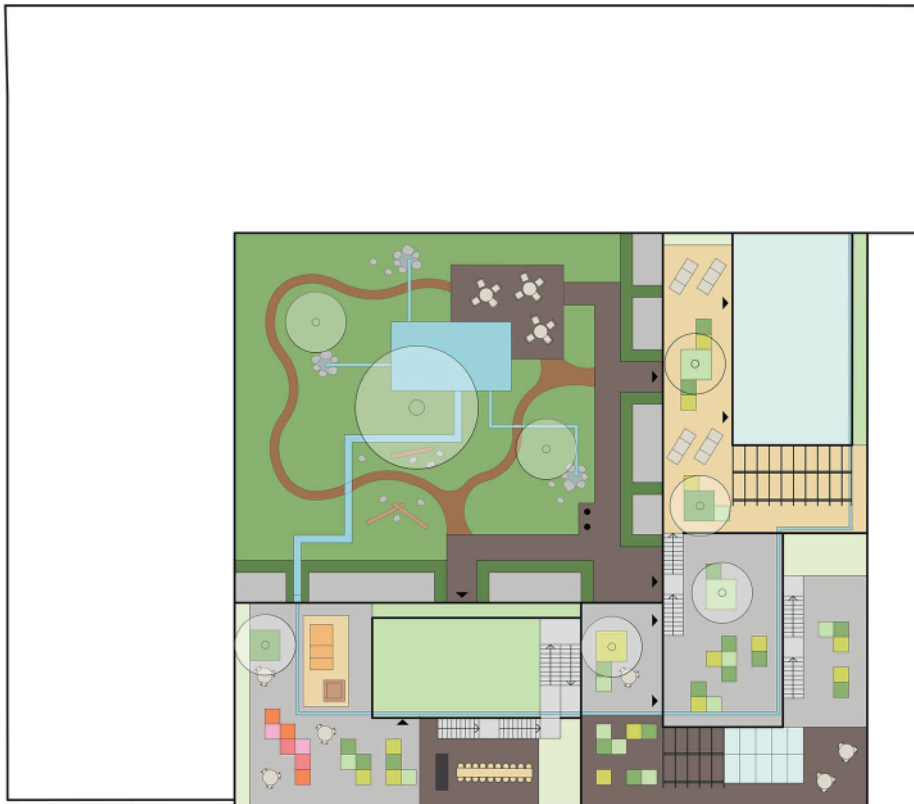


BILD 5:1:1 Gårdsplan.

5.1 Kvarter A

Bonnier Fastigheter AB och Niam AB genom Topia
Landskapsarkitekter

Gestaltning

Takterrasserna i tre nivåer blir aktiva ytor med olika funktioner. Den övre terrassen (IX) blir med sitt fördelaktiga solläge ett trädäck med flyttbara liggmöbler. En gemensamhetslokal och bastu ansluter till soldäcket. Mittenterrassen (VII) fokuserar på odling, där finns odlingslådor och ett växthus med möjlighet till förkultivering. I anslutning till trapphuset finns ett förråd

där trädgårdsverktyg och utemöbler kan förvaras. På den lägsta terrassen (V) finns en grillplats med ett långbord för 10 personer. Med god uppsikt från samlingsplatsen finns en lekmiljö för små barn med sandlåda, klätterlek och lekhus. I anslutning till grillytan finns en gemensamhetslokal med kök och toalett. Trappor i stål med slingrande klättrväxter binder samman de olika nivåerna.

Bostadsgården utformas med hänsyn till de skuggiga förutsättningarna som en wood-



BILD 5:1:2 Perspektiv över taket.

landträdgård. Förutom de visuella kvaliteterna fungerar gården som en lekskog för kvarterets barn. Genom planteringsytorna slingrar sig en barkstig som leder fram till balansstockar och vattenlek. I gårdens soligaste hörn finns en uteplats, till denna ansluter en större vattenspegel. Längs fasaderna finns privata uteplatser med omgivande häckar. Ett större vårdträd placeras centralt på gården för att inte skugga omgivande byggnader.

Dagvattenhantering

Dagvatten från takterrasserna samlas upp i öppna stålrännor som via ett bredare stuprör leder ner vattnet till bostadsgården. Där samlas det upp i en vattenspegel i woodlandträdgårdens mitt. Vattenspegeln bredar ut i flera stenistor för att infiltreras i planterarna och komma växterna till godo. Dagvattenhanteringen blir således en stor del av bostadsgårdens utformning som bidrar med såväl sociala och visuella kvaliteter som med klimatanpassning.



BILD 5:2:1 Situationsplan.

5.2 Kvarter BC

Bonnier Fastigheter AB genom Landskapslaget

Gestaltning av utemiljön

Pirhuset får ett tydligt grönt inslag med takterrasser på olika höjder i byggnaden. Terrasserna bidrar på flera sätt till byggnadens och stadens sociala, ekologiska och visuella kvalitéer. Som en del i byggnadens öppna och inbjudande karaktär finns möjlighet för allmänheten att nyttja delar av terrassen på våningsplan 6 där det även planeras för en restaurang. På terrasserna skapas möjligheter för kontemplation men också att arbeta och ha möten utomhus som ett komplement till de interiöra kontorsmiljöerna. Växtligheten på de olika terrasserna hämtar sina landskapskaraktärer från olika biotoper i Södra Värtan. Det finns en gra-

dient i att ju högre upp vi kommer i terrasslandskapet desto kargare blir växtligheten. I de lägre södervända terrasserna finns ett eklandskap med träd och högrötsäng, lite högre upp gestaltas en innerskärsgårdsnatur med stora variationer på små ytor. I ett ännu högre, mer vindutsatt läge finns en karg yterskärsgårdsnatur. I terrassmiljöerna skapas också växtnicher för de spontana växtmiljöer som försvinner då hamnmiljön blir stad. Flera växtarter har migrerat från andra platser. De bär alla på sin speciella berättelse och tillsammans berättar de om platsens historia och bär den vidare. Även djurliv i form av insekter, fjärilar och fåglar bjuds in till terrasserna.



BILD 5:2:2 Perspektiv från Södra Bassängvägen mot söder.

Dagvattenhantering

De väl tilltagna växtbäddarna har en viktig funktion att ta emot, använda och fördröja regnvattnet. Även de hårdgjorda ytorna är genomsläppliga, så varje terrass är i sig ett växtbaserat fördröjning-smagasin. En mindre del av vattnet leds efter fördröjning i centralt i byggnaden och ner till det allmänna ledningsnätet.

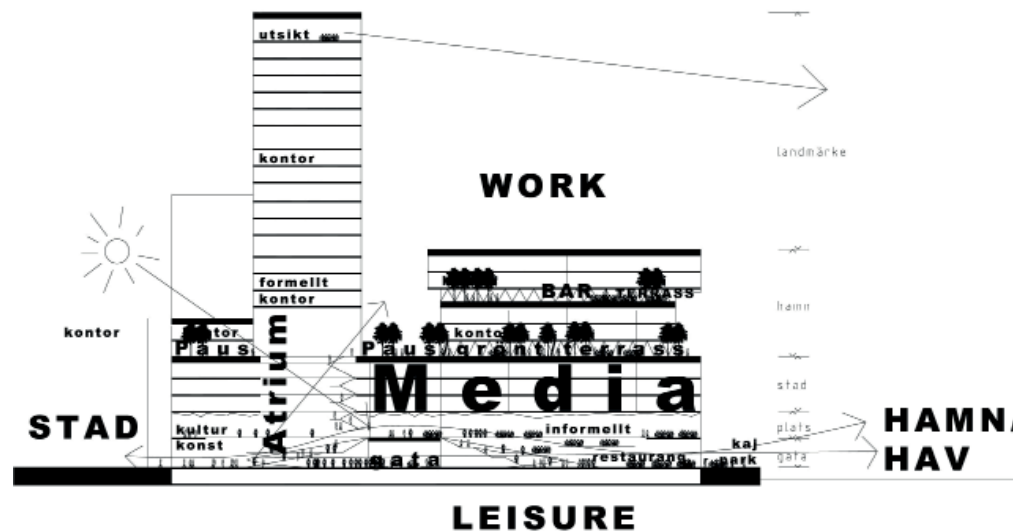


BILD 5:2:3 Schematisk programmering från parallellt uppdrag.

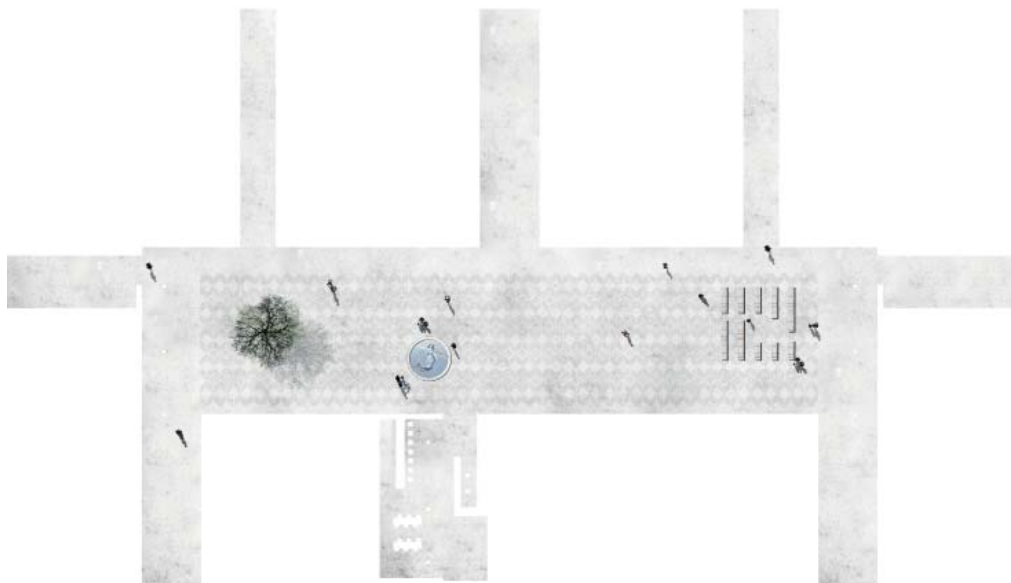


BILD 5:3:1 Gårdsrummet.

5.3 Kvarter D

Niam AB genom BOGL

Gestaltningssidé "Torget på innergården och parken på taket"

Neapels gårdsrum definieras av dess unika markbeläggning – en elegant yta som anspelar på historiska vävnader och betonar atmosfären av publik salong. Tre element befolkar rummet; eken, de skulpturala bänkarna, och vattenelementet med en skulptur från byggnadens tidigare atrium. Det är en lekfullt komponerad plats som lätt omvandlas till rum för events.

Medan innergården liknar ett traditionellt torg, är takträdgården en stadspark – vindlande i höjd och djupled. Takträdgårdarna erbjuder en variation av aktiviteter och

mikroklimat; från lekplatser, träningsytor, grönsaksträdgårdar, fruktodlingar och orangerier till ångar och gräsmarker med lokala arter.

Takterrassens huvudelement är promenaden i stålrastrer. Till skillnad från slutna markbeläggningar kan rastret tillåta växtliv, regnabsorption och länka samman gröna ytor – vilket främjar biodiversitet och förutsättningarna för djur och insekter. I takträdgården blandas kultiverat landskap med stadsodling och vild grönska som ruderatmark, gräsmarker och skärgårdsvegetation. Lokala gräsarter och örter främjar bin och insekter, vilket också främjar fåglar –

en god grund för en mångbottnad, sensuell naturupplevelse. Neapels utomhusytor har en stor grönyta och en rik variation i växtlighet.

För Neapel föreslår vi två skilda vattenhanteringssystem, då höjdskillnaderna är väsentliga. I takterrassernas system sker regnvattenssamling och fördröjning på olika nivåer, och det finns en reservoar för t.ex. bevattning. I innergårdens system ryms en regnvattenstank i däckkonstruktionen, eller vid parkeringen. Då innergården har en urban karaktär är detta system huvudsakligen fördröjande. Båda systemet länkas vidare med bräddavlopp, antingen till regnbäddar vid gatunivån, till lokala vattenhanteringssanster, eller ut i hamnen.

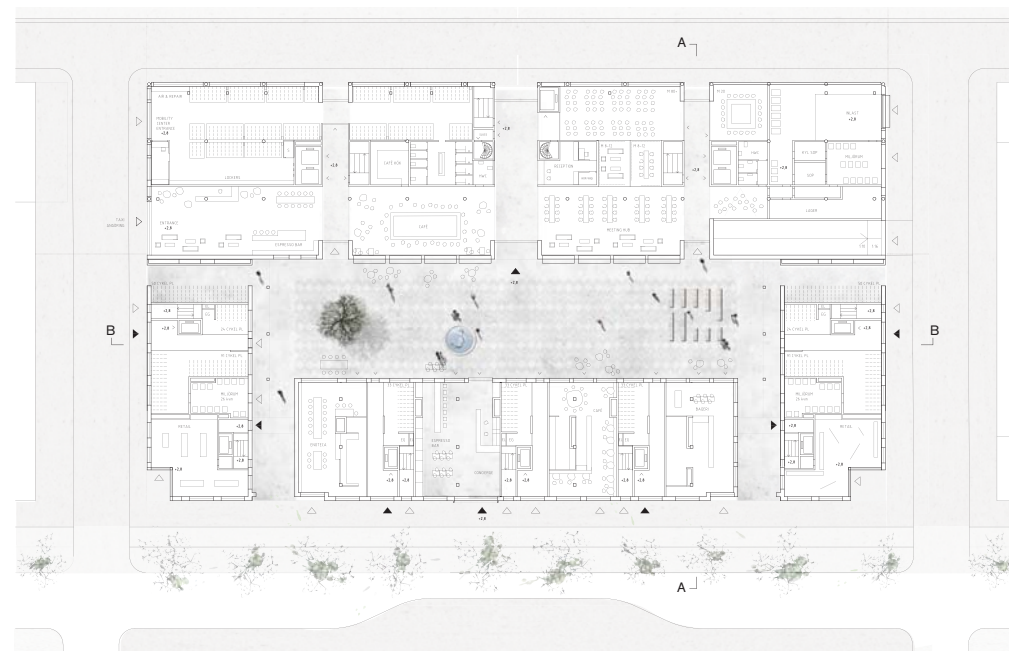


BILD 5:3:2 Gårdsrummet.



BILD 5:4:1 Situationsplan.

5.4 Kvarter L

TB Projekt Väst AB och HSB Bostad AB genom Mareld Landskapsarkitekter

Gestaltningssidé - Den lekfulla grönskan

Gården består av multifunktionella ytor för kreativitet, lek och biologisk mångfald. Gård och taklandskap svarar mot de boendes behov av hobbies och kreativitet med stöttande funktioner såsom ex. odlingslotter, verkstad, ateljéer, återvinningsrum.

På den soliga delen av gården koncentreras aktiviteter i en social hub som kopplas till nätverket av kvartersgränder. Läktaren, sittplatser, odlingslabyrinten och leveransboxarna stöttar hubben. Gårdslivet spiller ut på Vistelsegatan som blir en levande mötesplats mellan kvarteren. Taklandskapet ses som en del av gården med tillgängliga gemensamma ytor och attraktioner.

Gården består av en palett av naturkompositioner anpassade för platsen. Kojbyggarhässle – lek och bus, Djurgårdslund – blomprakt och skugga, Odlingslabyrint – sociala aktiviteter, Skärgårdsbryggan – himmel och sol, Ytterskärgård – karg och vindexponerad, Ruderatlandskap – historisk ekolänk. Gårdens ytor och gångar samt cykelverkstaden, stöttar cykelkulturen. Leveransboxarna och cykelparkering samlas i vad vi kallar den urbana jordkällaren. Boxarna blir lättåtkomliga samt gynnar gårdsliv och den lokala ekonomin. I stället för att ta hissen upp i lägenheten passerar boende gården och hubben. Jordkällarens tak är en solig ängsbacke som kan fungera som såväl picknikyta som pulkabacke vintertid.

Dagvattenhantering

Dagvattnet nyttjas till fullo, från bevattning, rening och fördröjning till lek och upplevelse. Takvattnet fördröjs i gröna tak samt odlingar och leds ner på gården. Vatten leds synligt för lek och bevattning samt infiltreras och lagras i rörslingar (s.k. savaq) för kapillär bevattning. Vattensamlingar skapar fuktiga biotoper för biologisk mångfald.



BILD 5:4:2 Kojbyggarhässle.



BILD 5:4:3 Illustration Djurgårdslund.



BILD 5:4:4 Illustration Taklandskap.

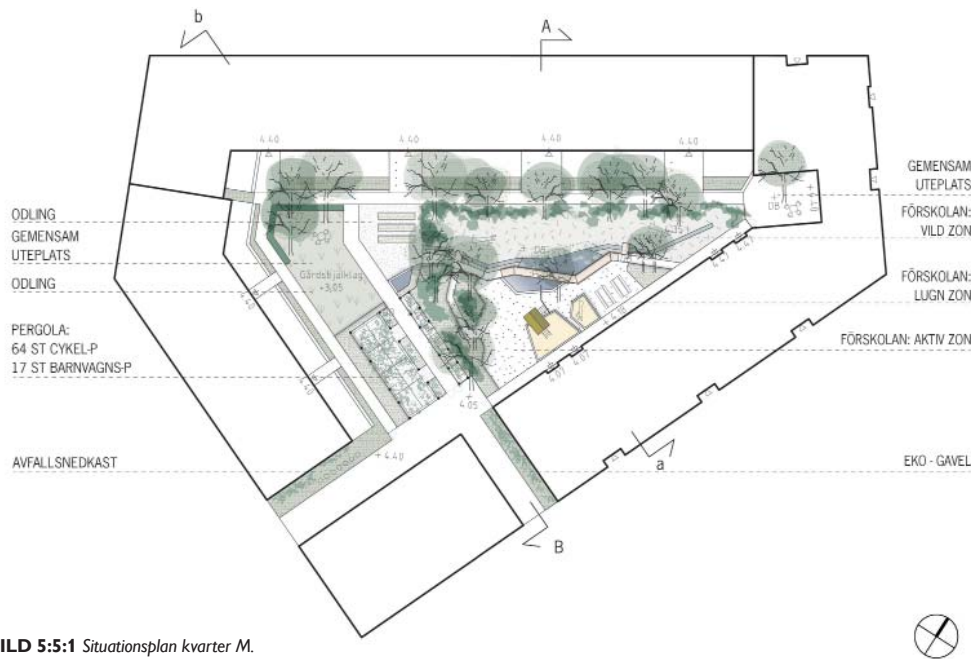


BILD 5:5:1 Situationsplan kvarter M.

5.5 Kvarter M

Mannersons Södra Värtan AB, Byggherren Erik Wallin AB och CA fastigheter AB genom LAND Arkitekter

Gestaltningssidé

Utemiljöns koncept kan sammanfattas med GYF. Grönytefaktorn i Norra Djurgårdsstaden sätter ramarna för gårdsutformningens innehåll. Den rumsliga zoneringen av privat till offentligt låter vi sedan styra uppdelningen av ytor.

Kvartersmarken i Kv M kan grovt delas upp i två delar. Dels de halvoffentliga gränderna kring den fristående husvolymen i kvarterets södra hörn och dels den inre gröna halvprivata gårdsmiljön.

Gränderna är tänkt att flyta samman med de offentliga vistelsegatorna som ansluter

till kvarteret i söder. Gårdens gräns ut mot gränden markeras genom ett smidesstaket med entrégrindar. Gränden har urban karaktär med gröna ekogavlar och gården ett stort inslag av grönska med materialval och ytor som skapar känsla av natur och trädgård. Gårdens utformning utgår från ett centralt vattenstråk som delar upp olika ytor och ingår som del av gårdens dagvattenhantering, lekmiljö och ekologi.

En större pergola markerar gårdens huvudentré och erbjuder cykel- och barnvagnsparkering. Två platser möbleras för gemensam uteplats där den ena ligger nära gårdens odlingsbänkar och picknickplats i klippt gräs.

Förskolegården zonerar med ytor för lugnare lek nära förskolans lokaler och tåligare naturinspirerade ytor längre bort från förskolelokalerna med naturrum för fria lekar vilket tilltalar alla barn men främst de äldre barnen.

Dagvattenhantering

Dagvattenhanteringen inom fastigheten dimensioneras för att klara av att omhänderta ett 10-årsregn med klimatfaktor. Fördröjning av dagvatten skall ske så att avrinningskoefficienten motsvarar 0,25 för kvarters-

mark. Takytan utgörs till 25% av biotak (300 mm tjocka) och all avvattning sker in mot gården. Utformningen anpassats för att skapa tröga avrinningsvägar som bidrar till rening och fördröjning av dagvattnet. Innergårdens planteringsytor bör där det är möjligt sänkas några centimeter för att bidra till infiltration och fördröjning. Överskottsvatten leds mot våtmark placerad centralt på gårdsytan, varifrån breddning sker till fördröjningsmagasin placerat i mark.



BILD 5:5:2 Sektion A-a.



BILD 5:5:3 Sektion B-b.



BILD 5:5:4 Vy över gården från gräsyten i nord-väst.



BILD 5:7:1 Inspirationsbild flerskiktat ekbestånd.

5.7 Kvarter O

Wallenstam AB och Veidekke Bostad AB genom Fojab Arkitekter

Gestaltningssidé

Den bärande idén för gestaltningen av gårdsmiljön är att samla den gemensamma ytan centralt på gården och göra den vegetativ och planterad med lokala arter i flera skikt. Ett tåligt fältskikt av lundgräs och perenner kompletteras med ett uppstammat busk/brynskikt av hassel, rönn och nypon. Som trädskikt planteras ekar (*Quercus robur*). Vi strävar efter att skapa en sammansatt biotop som fungerar på lång sikt även som rekreativ miljö för vistelse, kontemplation och lek. Årstider och blomning av sammansatt naturliga biotoper ger en rik miljö och pedagogisk koppling till naturliga för-

lopp. I gårdsmiljöer är ett slittåligt fältskikt viktigt. I gårdens randzon ordnas uteplatser samt rörelseytor med genomsläppliga beläggningar av sten, grus och plattor. De höjdskillnader som uppstår mellan byggnadernas olika bottenvåningar kommer tas om hand med trappade stödmurar för att skapa mjuka övergångar. Det medger en "sömlös" övergång till naturmarksbiotopen på gården. På takytorna ordnas 2/3 delar av taken som platsskapade torrälskande biotoper. Det kommer innefatta torrängar, lågvuxna bryn samt rena klapperstensfält.

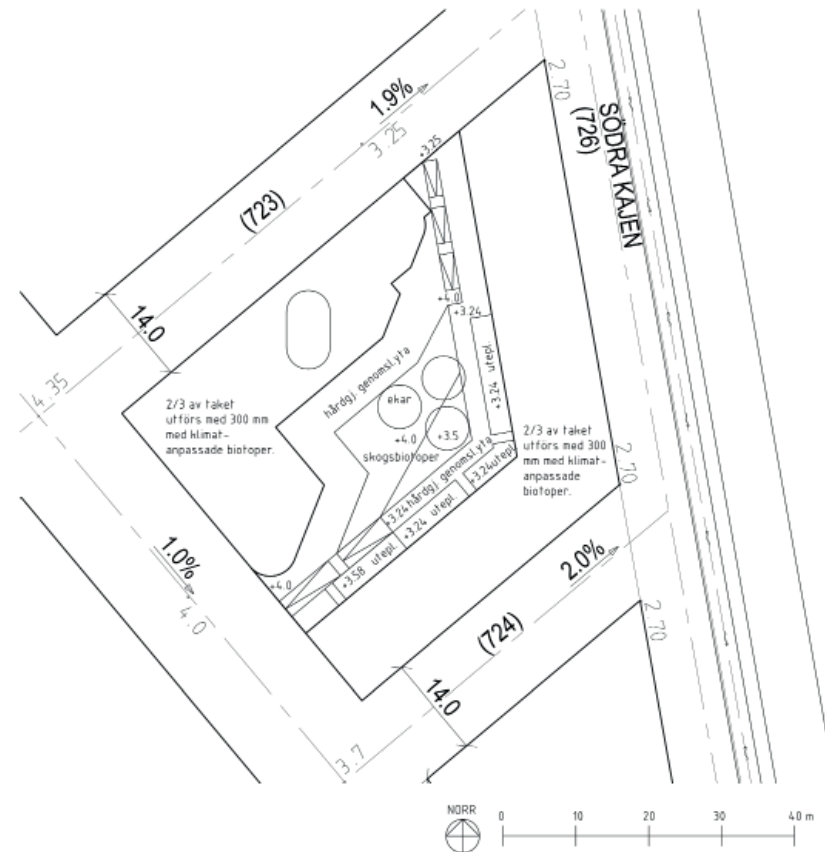


BILD 5:7:2 Situationsplan.

Dagvattenhantering

Dagvattenhanteringen för taken finns integrerade i växtbäddarna som stenullsskikt om minst 80 mm. Det säkerställer att stora volymer stormvatten kan bindas redan innan det förs vidare ned mot gårdsytorna. På gården kommer ett djupare stenullsskikt ordnas samt efter beräkningar eventuellt kompletteras med utjämningsmagasin med bräddavlopp. Då vi har flera nivåer att ta hänsyn till på gårdarna är det möjligt att till viss del ta hand om dagvatten i ett öppet system som gör att regnet bidrar positivt till upplevelsen av utemiljön.

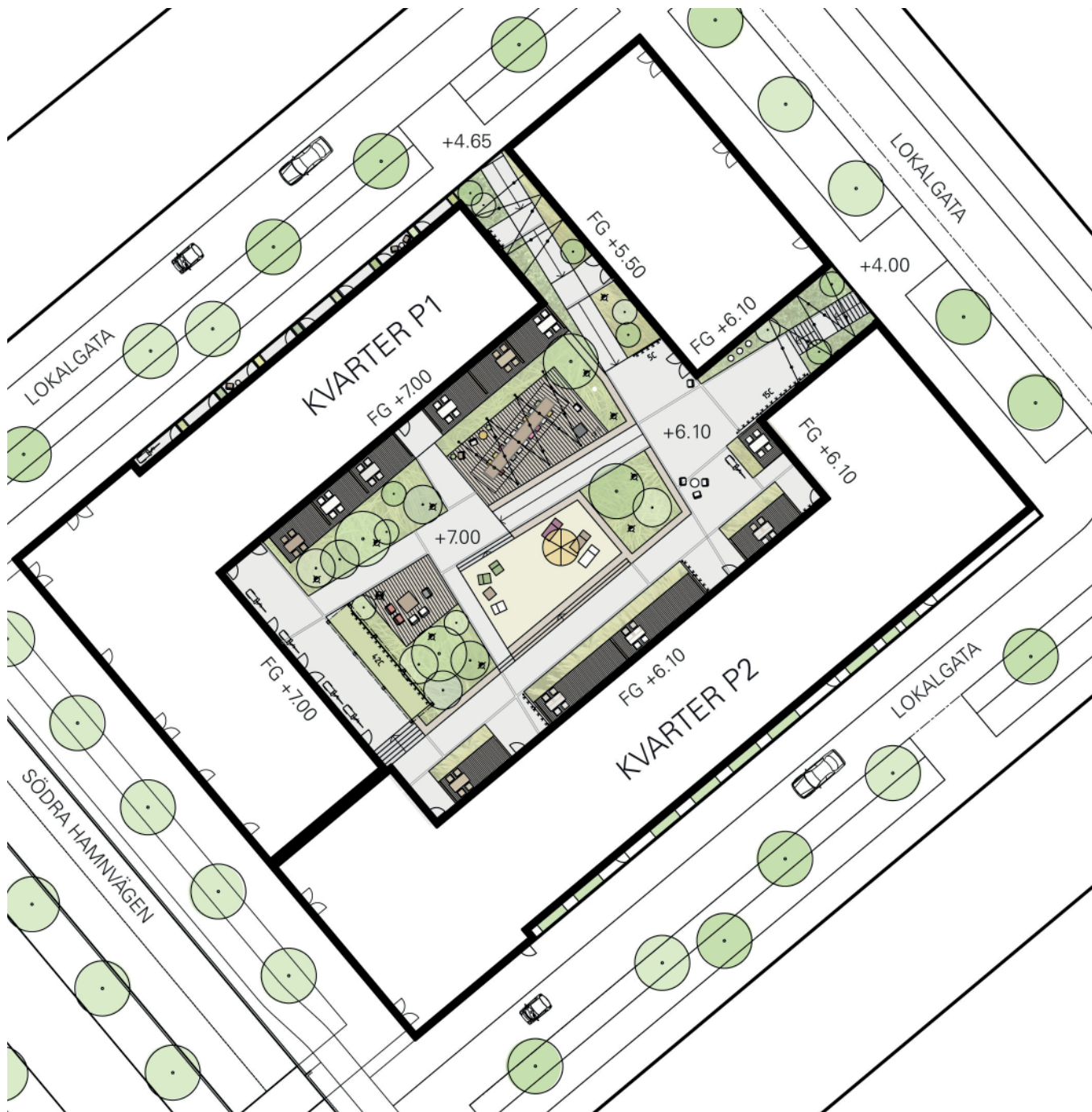


BILD 5:8:1 Översikt.

5.8 Kvarter P

Midroc Property Development AB och AB Abacus Bostad genom Karavan landskapsarkitekter

Koncept

“Stockholm Stockholm stad i världen”

En gård som fungerar som social mötesplats med internationell prägel. Gårdens blandning av udda utvalda möbler och saker från omvärlden ger en personlig och avslappnad atmosfär.

Förslag

Kvarteret Amsterdam ligger på mark som historiskt varit en livfull hamn med direkt access mot världens hamnstäder. De internationella influenserna får prägla kvarterets gård som utformas för att rymma generösa sociala mötesplatser med personligt innehåll och en blandning av möbler. Gårdens centrala del rymmer tre generösa sociala platser för samvaro i små och stora sällskap - Stranden, Långbordet och Loungen. Fält av planteringar med maritima växter och träd ramar in platserna och ger gården lummig grön karaktär.

Ett kapillärt underjordiskt bevattningssystem används för att fördröja och återföra en stor del av dagvattnet till gårdens planteringsytor. Systemet består av en serie sammankopplade rör som placeras i själva växtbädden. I kvarterets öppningar mot omgivande gator föreslås gröna väggar som både fördröjer dagvatten, ökar den biologiska mångfalden och förbättrar lokalklimatet. Regnvatten från takrännor nyttjas för bevattning av den gröna väggen. På kvarterets nordöstra sida leds takdagvattnet till upphöjda växtbäddar med biofilter. Biofiltret fördröjer dagvattnet och reducerar föroreningar i innan det släpps ut till recipienten.



BILD 5:9:1 Kv. Hull, vy från Södra Hamnvägen.

5.9 Kv R

Wallfast AB genom DinellJohansson Arkitekter/C.F. Möller

Gestaltningssidé "Grön oas, gläntor och blå vidder"

Vatten är en förutsättning för allt liv och skapar möjligheter för människor att mötas. Med vatten som ett vackert genomgående designelement skapar vi en ny koppling mellan ett modernt stadslandskap, platsens karaktär och byggnadens historiska relation till vattnet och hamnen.

Som en medveten kontrast till hamnens stora rum utformas bostadskvarterets gårdsrum med tät frodig plantering med små gläntor, som en "secret garden". En stämningsfull regionstypisk plantering av ek, supplerat

med bär- och fruktträd står på en botten av blomstrande perenner som drar till sig fjärlar och bin.

Gårdsrummet möbleras med ett multifunktionellt trädäck, inrett med specifika aktivitetsområden som understryker kopplingen med de funktioner som är placerade i hamnrummet. Två centrala vattenbassänger samlar upp regnvatten och påminner om relationen till vattnet och säkrar samtidigt ett bra mikroklimat genom avdunstning av uppsamlat regnvatten. En integrerad belysningsmast lyser upp gårdsrummet kvällstid.

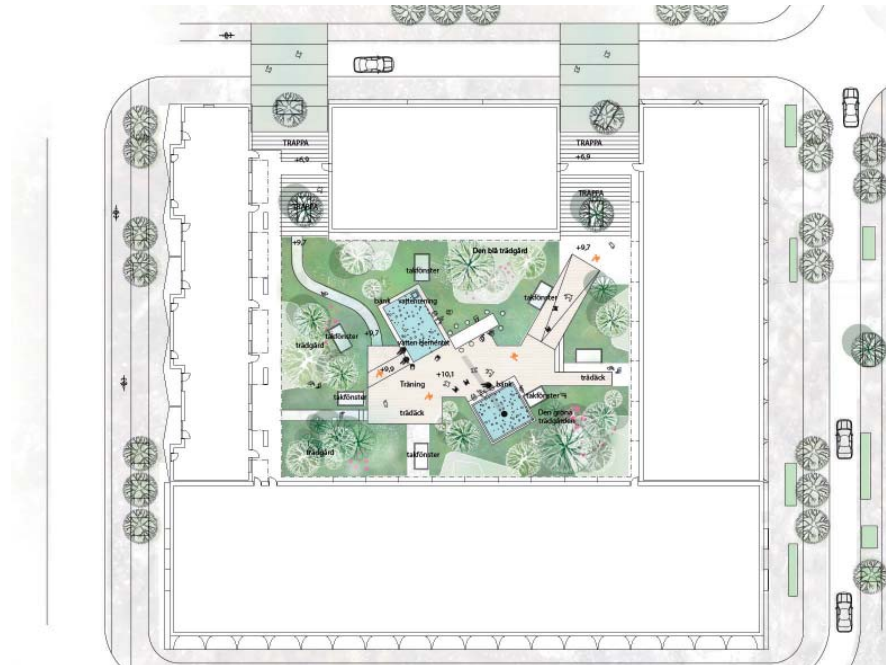


BILD 5:9:2 Kv. Hull, gårdsplan.

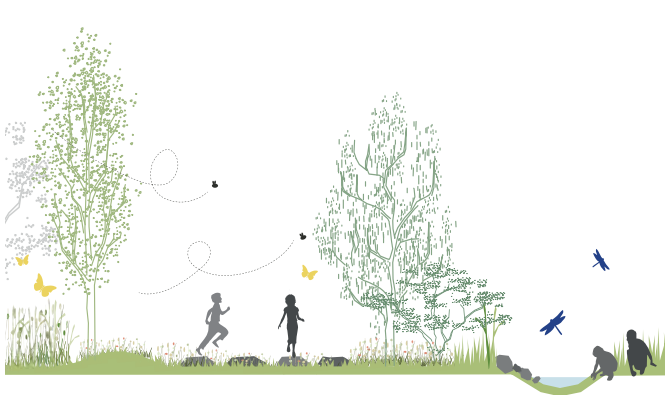
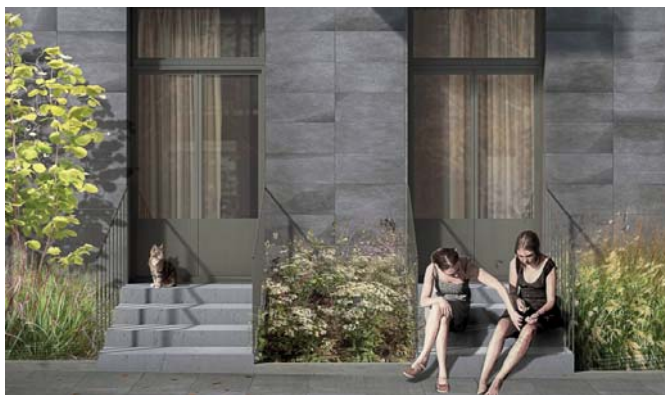
Takterrasser utformas som en serie gröna oaser. Sedumträdgårdar i olika mönster omger de privata takterrasserna där horisonten kan skimras. Större rekreativa gemensamma områden, som soldäck och växthus, inramas av lägvande upphöjda rabatter med regionstypisk plantering.

Som en kontrast till den regionstypiska planteringen utomhus, är växtligheten inomhus global. Inne i bostädernas växthus är träden och växterna planterade i stora krukor på hjul som kan flyttas efter behov – roll on roll off. Växtligheten är polar, tropisk och subtropisk – likt palmträdgårdar, kaktusar, regnskog, klätterväxter och tundra.

En regional förankring med globalt perspektiv!

Dagvattenhantering

I dagvattenhanteringen har Wallenius Clean Tech möjligheten att göra sig synlig och bidra med tekniska lösningar. Vi ser framför oss en dagvatten hantering som bygger på dels fördröjning igenom sedum och grönytor, dels tillfälliga regnvattenuppsamlingar på gården, och dels genom uppsamling i fördröjningsmagasin eller dräneringsbäddar utanför fastigheten på kaj eller Södra torgplatsen. Dränerat regnvatten kan sedan återanvändas för bevattning av träd och växter.



Stockholms
stad